

Dukagjini "Nderi i Kombit"

Dukagjini

Botim Periodik i Shoqatës Atdhetare "Dukagjini", Viti i XIX i botimit, nr. 229, Nëntor 2022
Nr. Llog. UNIONBANK 510367047020112, Shkodër - Albania, Tel. 00355692465784, internet: www.shoqatadukagjini.com, Kryeredaktore: Luigj Shyti, Çmimi 30 lekë / 1.5 euro

Festa e gështenjës "Shllak-2022"

Për të 3-in vit radhazi, u organizua në Shllak, Festa e Gështenjës. Banorë të krahinës, por dhe mjaft vizitorë të ardhur nga Shkodra, Dukagjini, Malësia e Madhe, Gjakova e të tjerë, u bënë pjesë e një feste popullore, e cila nisi 3 vite më parë.

Nismëtari i saj ka qenë operatori Mark Gjeka, i mbështetur fuqishëm nga biznesmeni Nikolin Shqau, i cili po e promovon pareshtur në rrjetet sociale dhe media këtë krahinë, nxitur nga një dashuri e madhe për vendlindjen e tij. E nismën e Markut e kanë mbështetur banorët e zonës, të cilët edhe këtë vit janë organizuar së bashku dhe kanë realizuar një festë mjaft të bukur, ndihmuar nga famullitari dom Marjan Gjinesha, me grupin e skautistëve, të rinjtë e zonës.

Shllaku ka 333 ha gështenja të shtrira në një sipërfaqe 129.32 km katror në gjithë njësinë. Gështenjat janë shekullore dhe të mbira në mënyrë natyrale dhe vetëm 10 ha janë të mbjella nga dora e njeriut. Prandaj Shllaku e meriton një festë të tillë, dhe qëllimi i saj është të vëmendjes nga kjo krahinë, ...

Pjeter Rushaj dhe i biri, Jasoni mbeten në zemrat e të gjithëve! Pikëllimi për Dukagjinin e mbare Shkodrën!

Pulti në lashtësinë e tij i shtrin gjymtyrët në thellësinë e shekujve. Pavarësisht dallgëve goditëse, banorët e tij shënuan faqe lavdie në historinë e krahinës dhe më gjerë. Duhet shumë numra për ti listuar mendimtarët, trimat e burrat me kontribut të Pultit. Nëse përpiqemi ti rendisim ata në një listë të veçantë padyshim emri i truallit të Nik Ndokës me burrat e tij, është i përvetshëm.

Sociologu shqiptar Prof. dr. Lekë Sokoli

Kush është Lekë Sokoli?
Lekë SOKOLI ka lindur në fshatin Lotaj të krahinës së Shalës, Dukagjini, më 25 janar 1953, i biri i Vuksanit e i Zojës.

Në vitin 1968 ai, kreu shkollën 8-vjecare në Shkodër (ish-shkolla "11 Janari") vitin 1972 shkollën e mesme ...

Komandanti i Malësisë së Madhe, Nënkolonel GJOVALIN SHYTI

Kush është N/kolonel Gjovalin Shyti?
Gjovalin Shyti, i biri i Gjergjit dhe Agës ka lindur në fshatin e Thethit, në kryeqytetin e Alpeve Shqiptare, me datën 30 maj 1951, është i dyti fëmijë prej shtate fëmijëve të kësaj familje, dy djem e pese vajza, të cilët janë të martuar dhe kanë familjet e tyre. Rrjedhe nga familje e thjeshte, pjesë pasardhëse shtëpisë Lul Gjokes Gjelaj të Thethit. U rrite në fshatin Theth, mbaroi shkollën 7 vjeçare me të gjitha notat "5-sa", vlerësimin maksimal për atë kohë.

Gjovalini, mbasi mbaroj shkollën 7 vjeçare i del e drejta e studimit në shkollën e mesme ushtarake "Skënderbej", në Tiranë dhe përfundon ...

Pjeter Rushaj dhe i biri, Jasoni mbeten në zemrat e të gjithëve! Pikëllimi për Dukagjinin e mbare Shkodrën!

Pulti në lashtësinë e tij i shtrin gjymtyrët në thellësinë e shekujve. Pavarësisht dallgëve goditëse, banorët e tij shënuan faqe lavdie në historinë e krahinës dhe më gjerë. Duhet shumë numra për ti listuar mendimtarët, trimat e burrat me kontribut të Pultit. Nëse përpiqemi ti rendisim ata në një listë të veçantë padyshim emri i truallit të Nik Ndokës me burrat e tij, është i përvetshëm.

Pjeter Rushaj dhe djalli i tij i vetëm, Jasoni rridhnin nga një trung i motçëm, me degë të mëdha, me shumë filiza të rinj. Pa u futur në degët e pemës gjenealogjike na rezultojnë se gjyshi i Pjetrit, Nik Ndoka së bashku me Prekë Calin e Kelmendit e Avdi Kolën e Gimajve ishin nder përfaqësuesit e malësisë në takimin me Papën në Vatikan. Nga ky truall linden personalitete si: Palë Thani, i cili sapo mbaron Akademinë Ushtarake në Padova-Itali, merr pjesë në luftën për çlirimin e Kosovës, por vdes në burgun e regjimit komunist në vitin 1947.

Mark Thani, akademik ushtarak, mbaron edhe akademinë e "Arteve të Bukura" në Firence. Dërgohet me shërbim në Prizren dhe më pas pushkatohet së bashku me 10 ushtarakë të tjerë. Me burgim u dënuan edhe gratë e familjes së tyre, Terzina e Liza Pali së bashku me vëllat Toninin dhe nënën Marije, gjithsej 14 veta të dënuar dhe të pushkatuar. Nga ky truall kemi një vazhdimësi të sportistëve dhe të artistëve elitare.

Pina Thani (bashkëshortja e të madhit Paloke Kurti, ishte motoçiklistja e parë shqiptare, me 32 rekorde kombëtare në 6 disiplina në atletikë, fituese e 100 medalje arit. "Mjeshtrë e Merituar e Sportit". Djalli i Pinës, Zef Kurti regjisor i talentuar, ndërsa vajza e saj, këngëtarja e njohur Jolanda Llamo. Motra e Pinës artistja e madhe Tinka Kurti, "Nderi i Kombit". Vargu vazhdon me intelektualin Dedë Thani.

Ndërsa nga ana e nënës së Pjetrit, Shaqja e Lekë Marash Gjeloshit, një derë e fisshme në Gimaj, e spikatur në Shalë dhe të gjithë Dukagjinin. Ndërsa bashkëshortja e Pjetrit, nëna e Jasonit, Mira është vajza e Rrokut dhe e Lenës nga Mali i Jushit.

Pas persekutimeve të gjata familja e Nikë Ndokës veçohet duke ju përkushtuar punës për të siguruar kushte të mira jetese, duke tejkaluar vështirësitë e kohës. Në vitin 1961 kur akoma nuk kishte përfunduar elektrifikimi në disa qytete të vendit, kjo familje arrin të ndërtojë një mikro-hidrocentral me kapacitet prej 50 llampash, duke ndriçuar shtëpinë dhe objekte të tjera të fshatit (marrë nga libri "Dukagjini" fq 176). Kullat e tyre veçoheshin nga të tjerat. Duke marrë shkas nga kjo trashëgimi ndërtimit do të bëhej shtysë për Pjetrin si profesioni me i preferuar në të cilin do të shfaqte talentin. Ishte adoleshent kur merr rrugën e emigrimit, për 16 vjet me rralle dhe behet

i aftë, duke punuar pranë specialistëve të afirmuar të ndërtimit në shtetin Grek. Kthehet në Shkodër dhe së bashku me vëllain e madh, Gjeloшин krijojnë brigadë ndërtimi, duke ndërtuar objekte cilësore dhe të spikatura, jo vetëm në Shkodër, por edhe me gjere. Duhet veçuar dy ndër objektet e fundit, "Buni dhe Kulla e Bajraktarit", në Qafe T'horës dhe në Bogë. Pjetrin në fushën e ndërtimit e udhëhiqte një parim, në ndërtim- thoshte ai- duhet synuar më e mira 100%-ëshi, për të qenë i suksesshëm.

Pjeter Rushaj, si mundësor e bamirës

Pjetri përveç talentit në projektim e ndërtim, len emër të përvetshëm në mundësi dhe në bamirësi. Leonardo Da Vinci pati thënë: "Ti që fle, më thuaj çka është gjumi? Gjumi i përngjan vdekjes. Atëherë pse nuk bën vepra në mënyrë që edhe kur të vdesësh ti përgjigjesh të gjallëve, ndërsa ti je i gjallë dhe i përgjigjesh të vdekurve të trishtuar." Kjo sentencë është mishëruar pa mëdyshje tek Pjetri ynë dhe i të gjithëve të kësaj familjeje.

Duhet të veçohen disa nga mundësi, të cilat mbajnë autorësinë e tij, ndërsa ato të fushës humane i kemi të pamundura, sepse për veprat humane autorët e tyre kërkojnë anonimatin.

-Ndërtoj Kryqin në Qeresh të Gjurajve, pikërisht në vendin ku regjimi ateist e pati hequr Kryqin e vendosur nga paraardhësit e tij, por e patën ruajtur banorët. Në këtë simbol të përmasave të papara janë skulptur emrat e 78 dëshmorëve të rënë në luftën me serbo-malazet, ndërtuar në vitin 2018.

-Ka investuar ndërtimin e urës mbi lumin Kir, e cila lidh fshatrat Plan dhe Gjuraj.

-Riparuar dhe mirëmbajtur rrugën automobilistike Kir-Plan, me gjatësi 10 km, që nga viti 2017.

-Ndërtuar rrugën automobilistike

Qeresh-Plan, me gjatësi 4 km.

-Ka qenë kontribuues në riparimin e Kishës së Xhanit.

-Kontribuues në ndërtimin e shtatores së Lekë Dukagjinit.

-Ishte mundësor permanent i Përkujtimores së Qereshit, në Plan që prej vitit 2016.

-Investuar çdo aktivitet social-kulturor në dobi të bashkësisë në krahinë e Pultit.

-Sponsor i këngëve kushtuar trojeve të të parëve.

-Ka dhënë ndihmesën e tij edhe në krahinë të tjera të Dukagjinit, në ndërtim

para se tu ndodhte tragjedia, teksa kthente automjetet e tjera, për tu shmangur nga rreziku, ndërsa vet vazhdonte përpara.

Pjetri familje shembullore

Pjetri lindi me 1 Janar 1974, ndërsa Jasoni me 31 Maj 2008.

Gjithmonë në mbështetje të një burri të suksesshëm gjendet një grua e zonja, siç ndodhi me Mirën, bashkëshorten e Pjetrit. Falë meritës së saj rriti, edukoi dhe shkolloi Anaisin dhe Emiljanën, sot të martuara dhe me fëmijë në Angli dhe SHBA, Fiona studente dhe Jasonin, djali bukurosh nxënës i dalluar në shkollën "Miqësia" dhe futbollist, portier i skuadrës "Djelmnia Shkodrane". Vetëkuptohet se, për prindërit fëmija është gjëja më e shtrenjtë, por lidhja e veçantë babë e bir ishte e përmasave aq sa mbeti e përjetshme edhe në jetën jashtëtokësore.

Kjo lidhje rezultoi dhe për vetë faktin se, nga makina nuk zbriti Jason, por Fiona. Pas tragjedisë poeti i madh Agim Doçi në fjalët e tij ngushëlluese më thotë: "Zoti shkruan, por ne nuk e deshifrojmë shkrimin e Tij".

Duhet veçuar se, Pjetri ishte njeriu që kërkonte të mbante afër njerëzit, farefisnin dhe të gjithë miqësinë. Prezenca e tij u bënte nder të gjithëve, udhëzonte, sugjeronte, duke ndikuar tek të gjithë. Hijeshia e tij fizike ishte në harmoni të plotë me shumë veti e virtyte të spikatura.

Lidhjet tona familjare

Për familjen time kjo tragjedi ishte tepër tronditëse, për vetë faktin se Pjetri ishte nip i shtëpisë time. Në marrëdhëniet familjare nuk ndikon vetëm gjaku, por vend të veçantë zen afërmitet, i cili në mes nesh ishte në shkallën më superior, duke u mishëruar deri tek djemtë tonë të vegjël bashkëmohatarë. Këtu, meritën ja dedikoj Pjetrit të paharruar. Nuk do ta imagjinoj se, si do të kalojnë festat tona, Shën Gjoni dhe Shna Ndou pa praninë e tyre. Festat dhe gëzimet në shtëpinë e tyre ishin madhështore në çdo detaj. Më vjen tepër rëndë se, në këtë ndërrim ditësh është shkrimi i parë në të cilin lotët më kanë pushtuar. Në një kohë fare të afërt prej ditësh, Pjetri i takoi të gjithë që nga vëllai i vogël Frani në Greqi deri tek vajzat në Amerikë e Angli, duke u çmallur në mënyrë të habitshme me të gjithë.

Si u prit largimi i tyre?

E diel datë 20 Nëntor. Niset përsëri për gëzimin familjar të fundit. Vdekjet gjithmonë janë të trishtueshme. Sipas mitologjisë kur nga një familje largohen nga jeta brenda vitit dy persona, pritet i treti. Kjo mitologji rezultoi e shfrenuar, sepse vetëm pesë muaj nga vdekja e babait të Pjetrit, Gjokë Nikës, largohet nga kjo jetë edhe Pjetri me Jasonin, që do të thotë në 5 muaj largohen 3 breza.

Rrjetet sociale kishin një lajm

Qofshi të parajsës o njerëz të mirë ...!

Ky pragdimiri ishte i jashtëzakonshëm, ishte i tmerrshëm, për familjen Rrushaj. Uji i ftohtë e i rrëmbyeshëm që turfullonte egërsisht duke zbritur nga bjeshkët e Bogës e duke u mbledhur në shtratin e Përroit të Thatë u mori jetën në më të mirën kohë Pjetër (Petrit) Rrushajt 48 vjeç dhe djalit të tij të vetëm Jason 14 vjeç.

Tragjedi e jashtëzakonshme, fatkeqësi shumë e madhe. Thyhet e thahet një degë familjare, mbyllet një derë, nga më të mirat që mund të jenë në Dukagjin e në Malësi, por edhe shumë më gjerë.

Lajmi u përhap si vetëtima kudo, në familje, në shoqëri, në komshi, në miqësi, lajmi i kobshëm mbuloj dhënë. Të gjithë u sulën në drejtim të ati përbindëshi që gllabëroi në mënyrë të tmerrshme babë e birë. Por përbindëshi turfullonte i tërbuar, nuk lejonte njerëzit të afroheshin. Tashmë familjarët e tyre prisnin me ankth e zemër të ngrirë të paktën të gjendeshin trupat, që të kishin një varr për ti kujtuar, për tu vënë një lule, për të derdhur lot pranë banesës së tyre të përgjeshme.

U deshën 16 orë kërkime, në kushte shumë të vështira dhe shumë të rrezikshme për të bërë të mundur gjetjen e tyre.

Nuk i ndali stuhia, qindra njerëz e të afërme, miq e shokë, punonjës forcave speciale në kërkim të tyre. Të parët, që i gjetën trupat e tyre ishin pikërisht kushërinjtë e tyre, Konti Rrethaj e Nosh Rrushaj, bashkë me kushëri të tjerë, kumbarë, e miq e shokë, që me guxim e më vëmendje kontrollonin çdo qoshe, çdo gurë, çdo pemë, çdo shkurre e çdo shpellë, duke u përballuar nga ndonjë rrezik i jashtëzakonshëm.

Familja e mirë dhe e fortë është e forte edhe në raste fatkeqësie të tillë. Vëllai i madh i Pjetrit, Loshi, e vëllai i vogël Frani me familjet e tyre, Shaqja, nana e Pjetrit e gjyshja e Jasonit, Mira, bashkëshortja e Pjetrit e nana e Jasonit, vajzat e Pjetrit e Mirës, motrat e Jasonit, kunatat e Pjetrit Flora e Lani, kushërinjtë e të afërmit, në këtë kohë mërzie të papërshtueshme, edhe dinin të qanin e vajtonin të afërmit e tyre të shtrenjtë, por edhe nuk lenin pa respektuar atë mori njerëzish, mijëra njerëzish që vinin e shkonin për të ngushëlluar. Eh të shikoje Arildon dhe

Enrikon, dy kushërinjtë (djem axhash) e Jasonit, pothuaj moshatarë, këta paçin jetën e gjatë, të cilëve nuk u pushonte loti, nuk ju teren sytë një herë nga mërzia e

ngashërimi, për kushëririn e tyre, Jasonin, sigurisht edhe për axhën e tyre të mirë. Të gjithë familjarët dhe të afërmit "hanin veten me dhëmbë", për të bërë të pamundurën për të respektuar të afërmit, miqtë,

dashamirët, kumbarët, shokët e të njohurit e shumë, pse jo edhe të panjohur, që nuk pushonin, sa lokali nga më të mëdhenjtë në Shkodër nuk po i përballonte. Një traditë kjo, te malësorët, të cilët dinë të vlerësojnë vdekjen dhe hidhërimin e thellë, dhe, respektin për ata që vinë për kryshëndoshë.

Duke u endur nëpër faqet e portaleve dhe rrjeteve sociale në internet, lexon mesazhe që të therin thellë në zemër, jo vetëm familjarët dhe të afërmit e tyre, por

për këdo që i lexon.

Ana Beci, një turiste kalimtare e momentit, që Pjetri e orientoi për të kaluar pa rrezit, shkruan: "Qofshi të parajsës o njerëz të mirë, ju na treguat rrugën neve

e na ndihmuat, për vete gjetët vdekjen... dhimbje pa fund!"

Presidenti i FSHF Armando Duka, shkruan: "...i pikëlluar nga ngjarja tragjike e ndodhur në Bogë të Shkodrës, ku humbën jetën Pjetër Rrusha me të birin Jason. Kjo fatkeqësi e madhe që na ka prekur të gjithëve, pasi 14 vjeçari Jason Rrush-

aj ishte një futbollist i talentuar, që po rritej në radhët e Akademisë së futbollit "Djelmnia Shkodrane". Në emër të gjithë komunitetit të futbollit, dua t'i shprehë ngushëllimet më të thella familjes Rrushaj, të afërmeve, miqve dhe Akademisë së Futbollit "Djelmnia Shkodrane", për këtë humbje të vështirë".

Emi Rrushaj, vajza e Pjetrit e motra e Jasonit, shkruan shkurt e prerë më dhimbje që i thërë shpirtin, "...sa të jenë toka e qielli, unë Babë e vëlla nuk thërras ma. Jason dhe babi gjithmonë do të jeni në zemrën time, të motrave dhe mamit".

Dedë Zhivani shkruan, "Mort i pranueshëm nga ana njerëzore, por këto ndodhi janë fate e rrugë pa kthim. Këtë dhimbje e duron vetëm njeriu, sepse po të kishte edhe guri do të çahet, e thërrmohej. Pushofshin në paqe".

Shkolla ku mësonte Jasoni me dhimbje të jashtëzakonshme shkruan: "Sot ka heshtje dhe lot. Sot flasim vetëm për ty. Para syve tonë është portretizuar hareja jote e zëri yt i gëzuar, teksa punoje me gjithë shpirt mbi materialin tënd të festave.

Sot mbi tavolinë ka mbetur vetëm punimi yt. E përfundove shpejt e shpejt, ndoshta duke e ditur se e premja do të ishte dita e fundit për ty në shkollë.

Portalet galuan për ty, por në vazhdonim të shpresonim e të luteshim se nuk ishte ti, apo se mrekullia do të ndodhte.

Çfarë tu themi shokëve të tu? Ku ti gjejmë fjalët ngushëlluese? Si tua thajmë lotët që rrjedhin më keq se uji që të gllabëroi? Ku të gjejmë forcë për të dhënë mësim sot? Ku ta gjejmë kurajon për të mos folur për ty.

Fizikisht nuk do të jesh më me ne, por do të të gdhendim përjetësisht në zemrat tona!

Pushofsh në paqe Jason!"

Portali Art kulturë shkruan: "Ngushëllime familjes Rrushaj dhe mbarë zonës së Dukagjinit për humbjen e njeriut zemër bardhë, humanistit, adhetarit, dhe burrit fisnik Pjetër Rrushaj dhe djalit të tij Jason Rrushaj.

Kjo ngjarje tragjike ka prekur thellë zemrat e popullit të Dukagjinit dhe gjithë shqiptarëve. Ndajmë me ju familjarë të Pjetrit dhimbjen e madhe

të përbashkët, tragjedinë, e cila kishte pikëlluar të gjithë. Në nën Shaqe, vëllezërit Gjeloshin e Franin dhe motrën e vetme Mirelën, bashkëshorten, vajzat e tij dhe të gjithë farefisin.

Komentet dhe ngushëllimet për ngjarjen nuk njihnin limit. Një fillim dimri i shfrenuar, në këtë ditë të bekuar u ndanë nga të gjithë babë e bir, Pjetri e Jasoni. Ato po largoheshin vetëm si trupa, si materie. Nderohet, po përcjellin tek të gjithë mirësitë e virtutet e gdhendura në trupin e shpirtin e tyre, duke krijuar emrat e mire, që ju garantojnë jetëgjatësi. Ceremonia mortore ishte e veçantë, që zgjati plot tre ditë. Ishte një përcjellje siç e meritonin babë e bir. E kundruar nga një sy i stërvitur hetoje se, çdo detaj i përcjel-

ljes ishte në vendin dhe në kohën e duhur. Mbi gjithçka të godiste prania e paparë e bashkëmoshatarëve të shkollës dhe të futbollit të Jasonit dhe të motrës së vogël Fionës, lotët e tyre të ngrinin zemrën. Kjo ceremoni në çdo detaj ishte e ndryshme nga të tjerat. Kishte shumë më tepër, një solemnitet të shkallës së epërme. Numri i paparë i pjesëmarrësve të krijonte përshtypjen se i gjithë Dukagjini dhe Shkodra me rrethina, dhe emigracionin ishin të pranishëm dhe së bashku me shiun, lotonin për njerëzit e mirë dhe të dashur, të cilët po mërgonin diku larg në paqe me Engjëjt. Babë e bir patën lindur në fillim vite dhe u larguan së bashku në të njëjtin sekondë të këtij fundviti të trishtë. Për të dhënë lamtumirën e fundit kishin ardhur shumë të afërmit, miq e shoke nga

shumë vende të Evropës dhe nga Amerika e largët. Midis pelegrinëve pati shumë të shtyrë në moshë dhe me probleme shëndetësore, sepse e kishin në hak ti nderonin deri në minutën e ndarjes, mirënjohja është një virtyt tepër njerëzor. Në procesin mortor ra në sy një dukuri e paparë ndër dekada, nuk pati ndasi nga politika dypolare. Morën pjesë: Këshilltarë të Presidentit të Republikës, me mesazhin e ngushëllimit, në emër të Kreut të Shtetit. Nderuan me pjesëmarrjen e tyre ish kryeministër, sot kryetar partie, deputetë në nivel qarku, kryetar bashkish të qarkut, prefekt dhe kryetar të Këshillit të Qarkut, ish titullarë të bashkive dhe të komunave. Ish funksionarë të lartë dhe punonjës nga administrata qendrore e lokale. Miq nga Peja dhe Gjakova. Parlamenti Shqiptar

mban 1 minutë heshtje për Pjetër dhe Jason Rrushajn. Një lamtumirë e këtij dimensionit ju shkon për shtat vetëm këtyre dy engjëjve.

Trungu i familjes së tyre ka shumë degë të gjelbëruara e rrema të lulëzuar, njëri më fisnik se tjetri. Ata janë të shpërndarë nëpër Evropë e Botë, por ama kujdesen që ti trashëgojnë ato e ti përcjellin ndër breza virtytet dhe cilësitë e mira të lisnës të fisit me emër të mirë. Le të besojmë se ikja e tyre nuk mund të jetë një arrati pa kthim. Dukagjini dhe Shkodra humbën bijtë e vet.

Lamtumirë për ju o Pjetër e Jason është tepër pak!

Mark Bobna

Mikpritja dhe bujaria e shqiptarit janë virtyte, që trashëgoohen edhe në zemër të Amerikës

Me një kënaqësi të pa përshkueshme në zemër u nisa edhe kësaj here drejt Shteteve të Bashkuara të Amerikës, pasi isha i ftuar të marr pjesë në ceremoninë festive të Jubileut të 50-të Kishës “Zoja Pajtore e Shqiptarëve”, në Miçigan.

I privilegjuar të marr pjesë në këtë festë zyrtare të 50-vjetorit të themelimit të famullisë së pare në Bashkësinë Shqiptar të Miçiganit, si kurrë më parë përjetova emocione të mëdha jo vetëm si gazetar, por edhe si besimtar shqiptar, pasi për herë të parë isha i ftuar në një ngjarje kaq të rëndësishëm nga institucioni i Kishës Katolike.

I befashuar nga mirëorganizimi i kësaj ngjarje jubilarë, ku spikatën humanizmi dhe uniteti vëllazëror i kësaj bashkësie, të bënin ta vlerësoje me notat më të larta të atdhetarisë dhe patriotizmit që kultivohej bindshëm ndër ta. Në nder të këtij rasti u organizua një simpozium shkencor mbi historinë e famullisë ndër këto pesë dekada, sfidat dhe sukseset e saj, si dhe për jetën dhe veprën e themeluesit të saj Dom

Prenk Ndrevasaj.

E them me shumë emocion se, ishte kënaqësi dhe privilegj të isha pjesë e këtij manifestimi madhështor. Simpoziumi Shkencor kushtuar 50-Vjetorit të famullisë “Zoja Pajtore e Shqiptarëve”, u mbajt në Qendrën Kulturore “Nënë Tereza”, në Miçigan, në të cilën u mbajtën shumë kumtesa nga studiues dhe akademik të ftuar, të cilët shpalosën për të pranishmit fakte dhe dëshmi, që e bënin

të një rëndësie të veçantë këtë famulli për nga pesha e punës dhe kontributit të saj si streha shpirtërore dhe mburoja institucionale, në të cilën emigrantët shqiptar gjetën mbështetje të përhershme në hapat e parë drejt integritit të tyre në këtë vend të largët.

Falë kësaj Kise, bashkësia shqiptar në Miçigan ka mundur të krijojë një Shqipëri të vogël në këtë anë të botës, në të cilën gjuha shqipe ndër ta flitet dhe flamuri

shqiptar krenar valëvitet. Me këtë rast dua të falënderoj nga zemra Ambasadorin e Kishës “Zoja Pajtore”, në Miçigan, Meshtarin Dom Ndue Gjergji dhe koordinatoren e veprimtarive Valentin Lumaj, për ftesën, respektin dhe nderimin që më bënë.

Në mes të miqve të shumtë këtë veprimtari madhështore pata fatin ta ndjek edhe me miqtë dhe kolegët e mi të mrekullueshëm, regjisorin e Televizionit Shqiptar, Engjëll Ndocaj dhe operatorin Ben Tafili, si dhe mikun tim të çmuar z. Ndue Ftoni, të cilët ishin gjithashtu të ftuar nga organizatorët. Ajo që binte

në sy ishte pjesëmarrja masive dhe vlerësimi maksimal që kjo bashkësi i kishte dhënë kësaj feste, gjë që i tejkalonte pritshmërinë, për një vend si Amerika, në të cilën përkushtimi ndaj punës ta kufizon së tepërmi kohën e lirë.

Ajo që dua të ritheksoj dhe rivlerësoj në këtë përshkrim është solidariteti i lartë malësor, të cilin e ndesha së tepërmi këto ditë në Miçigan, falë prezantimit nga miku im z. Valentin Lumaj dhe me

◀ *që ju ka rënë. Zoti ju dhëntë forcë për ti bërë ballë kësaj dhimbjeje. Shpirti i Pjetrit dhe engjëllit Jason pushofshin në paqe!”*

Armando Rrushaj shoqëron një foto të Pjetrit dhe Jasonit me fjalët “...Na thyet zemrat me vdekjen tuaj të parakohshme. Krishti ju pastë afër vetes. Do të mbeteni gjithmonë në kujtimet tona!”

Gjergj Temeli nga Italia shkruan: “Perëndon dielli për gjithmonë për Pjetër Rrushajn e djalin e tij Jason. Lajmi i zi sot mori dhenë në çdo cep të globit ku ndodhen shqiptarë. Familja humbi njerëzit e tyre ma të dashur. Zoti i forcoftë. Dukagjini humbi një burrë të mirë e një biznesmen të suksesshëm. Bashkësia shqiptare humbi një nga miqtë më të mire!”

Portali Dukagjini i Shqypnisë ndër të tjera shkruan:

“Dukagjini në zi.

Dhimbje që veç gurët e Përroit të Thatë e kanë durua... I quajtur Përroi i Thatë për shkak se shumë radhë e përshkon uji, tragjikisht qëlloi dita që të kenë ujë të tepërt dhe tu marrë jetën babë e birë dhe të mbyllë përgjithmonë një derë të mirë. I njohur si Pjetër Rrushaj, por edhe Petrit, lindur në një familje fisnike dhe shumë punëtore të fshatit Plan të Pultit, ku së fundmi kishte ndërtuar një kullë të re tip muze, për të kthyer vëmendjen nga identiteti. Pjetër Rrushaj ishte një ndër-tues i fortë, i cili po punonte fort për të

ndërtuar një jetë më të mirë për krejt zonën e Dukagjinit, por që fatkeqësisht jeta e rrejtshme i shembi gjithçka përveç emrit të mirë që la prapa në historinë e Dukagjinit.

Me dridhen duart duke shkruar për biografinë e Pjetër Rrushajt pasi ishte në plan që shumë shpejt të bëhej një biografi dhe një falënderim në emër të gjithë Dukagjinit, por, jeta nuk na la shumë të gëzojmë. I bashkohem dhimbjes së familjes dhe njerëzve të shumtë, të dashur, të kudondodhur cep në cep të botës, për Pjetër Rrushajn. Nuk të bajnë duart të shkruash për engjëllin, Jasonin, djalin e vetëm të Pjetrit.”

Gazetari, Agron Prebibaj, ndër të tjera shkruan: “...Një Lajm i illtë nga Dukagji-

ni, pasi Petrit (Pjetër) Rrushaj së bashku me të birin, Jason, ka ikur nga kjo borë, si pasojë e fatkeqësisë natyrore.

Iku një burrë dukagjinasi nga Plani, iku njeriu human në moshë të re, iku biznesmeni i ndershëm, por na iku edhe engjëlli Jason.

Secili nga ne sot është në ditë zie, një dhimbje mes nesh si dukagjinasi, një dhimbje mes shqiptarësh, kjo një dhimbje e fortë njerëzore. Zoti i forcoftë familjarët dhe miqtë e tyre. Lamtumirë Petrit dhe Jason. Asnjë dukagjinasi nuk deshi kurrë këtë ditë zie, kjo dhuratë më e padrejtë e natyrës. Zoti ju lindi natyrë ju mori. Lutem për ju te preheni në paqe.”

U bënë të ndjeshme strukturat shtetërore, personalitete politike e

shtetërore, Presidenti i Republikës, Kryeministri, deputet të gjithë krahëve.

Parlamenti shqiptar, në seancë plenare, mban një minutë heshtje për tragjedinë në Përroit të Thatë për babë e birë që u mbyllën në ujërat e tij.

U angazhuan edhe forcat e rendit, dhe struktura të tjera shtetërore. Por ata nuk kthehen më. Kanë shkuar në amshim.

Malësorët dukagjinasi, nën organizimin e Gjon Dukgilitës i përcollën për në banesën e fundit Pjetër e Jason Rrushajn, me Gjamën e Burrave, tingujt epik-historik të së cilës gjëmuan në qytetin e Shkodrës.

Koha do të kalojnë, por këta persona, këta njerëz të mirë do jenë të paharruar jo vetëm në zemrat e familjarëve të tyre të pikëlluar, të miqve, dashamirëve të shumtë tuajt dhe të familjes tuaj, por edhe shumë e shumë më gjërë.

Tragjedia e bëri të sajën. Të paktën tash, është koha që të nxirren mësim. Është koha dhe duhet të mundësohet ura e domosdoshme, mbasi e pamë atë që ndodhi. Një urë në atë vend është vlerë për të gjithë kalimtarët. E asaj ure, po ti vihej emri “URA PJETËR E JASON” do të ishte një ngushëllim i fuqishëm për atë familje, me që u bënë të parët që e spërkaten më gjak atë ujë e ata gurë në atë vend dhe ata gurë e ai ujë u rrëmbeu jetën.

Lamtumirë miq të mirë dhe të dashtun! Pushofshi në paqe!

Luigi Shyti

shumë prej tyre. Të njohur e të panjohur, malësorët shpalosën dashamirësinë dhe qëndrimin e tyre prej shqiptari, ku bujarinë e kanë në gjak dhe e trashëgojnë me fanatizëm si virtytin më të lartë njerëzor, i cili prej shekujsh i ka veshur me dinjitet dhe vlera të larta humane secilin prej tyre.

Ky shembull na bën të reflektojmë për tu bërë edhe më human e për të jetuar së bashku në një botë edhe më të lumtur, ku nuk ngurova ta ripërsëris sa herë gjendesha përballë tyre: Bujaria juaj sot është dëshmi e qëndresës dhe atdhetarisë së malësorëve ndër shekuj! Atmosfera e këtij jubileu zgjati edhe për shumë ditë, pasi edhe ata që nuk ishin të pranishëm sa herë gjendesha në mesin e tyre rikthenin në bisedë rëndësinë dhe mbarëvajtjen e kësaj veprimtarie, që nuk nguronin të shprehnin edhe mirënjohjet ndaj organizatorëve.

Megjithatë ditët kalonin dhe qëndrimin tim në Amerikë i shtoheshin episode të tjera, të cilat lidheshin me jetën dhe veprimtarin e diasporës shqiptare në Miçigan. Çdo ditë në shoqërinë e miqve takoja shqiptar, të cilët ndër vite kishin krijuar biznese falë punës dhe djersës së ballit, por si gjithmonë miku i gjithë shqiptarëve, Ndue Ftoni ishte ai që më shoqëronte në çdo takim pune e miqësie, në trevezat bujare e atdhetare, siç ishte miku i nderuar Sako Saka dhe malësori i thekur Sherif Ndrecaj, por dua të përmend edhe një shqiptar tjetër, Arnold Kola, që kujdesej për mua dhe djalin tim Arsidin, e të tjerë, tek të cilët gjeta bujari e mikpritje të jashtëzakonshme, për çka gjej rastin të shpreh mirënjohjen më të thellë ndaj tyre.

Do të mbeten të paharruara edhe ftesat nga miqtë e mi të nderuar Mond Rakaj, Gani Vila, Rush Dragu, Aleksandër Gjelaj, Gjon Lulgjuraj, e të tjerë, të cilët i falënderoj nga zemra për respektin dhe bujarinë e tyre.

Pas disa javësh qëndrimi në Miçigan, për arsye shëndetësore mu desh të udhëtoja drejt Nju Jorkut, metropolit më të madh të botës, ku më priste mjeku kardiolog Dr. Bari Ceka. Rrugë, të cilën edhe pse shumë e gjatë e përshkova në makinë dhe e shijova maksimalisht, pasi isha i shoqëruar me mikun tim të mrekullueshëm, këngëtarin Fran Lucaj dhe djalin im Ardis Çeka, të cilët ishin të ftuar të përformonin në disa dasma e gëzime familjare shqiptare, ku i pranishëm do të ishte edhe Mjeshtri i Madh, i këngës tradicionale shqiptare, Nikollë Nikprelaj.

Me të mbërritur në Nju Jork na priti miku im krajan i mrekullueshëm Xhemal Demiri, ku u akomodua në shtëpinë, vilën e tij, i cili prej kohësh më kishte ftuar në banesën e tij, për të qëndruar aq kohë sa të më nevojitej, që të mund të kryeja të gjitha vizitat mjekësore.

Nuk mund ta përshkruaj dot me fjalë aq sa meriton në të vërtetë ky mik i çmuar, i cili më hapi dyert e shtëpisë dhe të zemrës. Më qëndroi pranë, duke lënë mënjanë edhe punët e veta. Mu bë krahu, duke më dhënë kurajo e më krijuar mundësi qetësie e çlodhje, me përkujdesje e përkushtim vëllazëror.

Janë të panumërta kalimet nën urat e autostradave dhe takimet me miq e të njohur, me të cilët më mundësoi kafe e darka miqësore me Mirsad Kovaçi, Adem Cuku, Hajro Ceka, Valdet Çobaj, Nikolin

Albert Spahiu, Ndue Ftoni, Ramazan Çeka, Eduart Aliko, Zef Përgega e Marash Mirashi

Ramazan Ceka e Ndue Ftoni, në kopshtin e Ndue Ftonit në Miçigan

Dodaj, e të tjerë, por mbi të gjitha do të vesh plotësisht nga ndjesia si një i huaj në veçoj ngrohtësinë familjare, e cila të zbanesën e tij.

Një familje model me fëmijë të mirë edukuar, të cilët të brumosur deri në palcë e në vena me shqiptarizëm, po dëshmojnë dita-ditës frymën e atdhetarisë së tyre në mes të bashkësisë shqiptare, duke krijuar rreth vetes grupe artistike me bashkëmoshatar dhe gjenerata të reja, ku kultivohet e pastër gjuha shqipe dhe trashëgohet me fanatizëm kultura e lashtë ilire ndër shqiptar.

Konkretisht Hana Demiri, njëra nga vajzat e Xhemalit së bashku me Nadije Hoxha, vajzën e krajanit Imer Hoxha, ka formuar një grup të madh valltarësh me fëmijë të kësaj bashkësie, në të cilën më shumë profesionalizëm i mëson këta fëmijë të talentuar të kërcejnë vallet e bukuria shqiptare.

Vetë Xhemali, ka shpenzuar shumë për tu siguruar veshjet origjinale tradicionale të Krajës, duke i pajisur fëmijët me pasaportën kulturore të vendorigjinës së tyre nga Kraja.

Këto janë disa nga të shumtat vlera që e bëjnë këtë krajan dhe familjen e tij të jetë i nderuar e me zë në mesin e bashkësisë shqiptare të Nju Jorkut. Mikpritja dhe humanizmi i tij janë një shembull për tu ndjekur.

Ndihem shumë i nderuar dhe i privilegjuar, që kam në krahu një mik buke dhe zemre kaq të çmuar.

Gjatë qëndrimit në shtëpinë e Xhemalit, ftesat nga miqtë e mi kishin zënë radhë pritjeje, disa prej të cilave mu desh t'i refuzoja për shkak të vizitave mjekësore, por kurrsesi ndër to nuk mund të refuzoja ftesën e festivalit. Në fakt e quaj veten sërish të privilegjuar, që pata fatin të marr pjesë edhe në Festivalin e 30-të Jubilar Shqiptar "Albanian Festival". I ftuar nga miku im gazetari, Beqir Sina dhe drejtori artistik i këtij festivali, këngëtarin Gëzim Nika "Mjeshtër i Madh", më bënë të ndihem krenar për këta koleg dhe artistë shqiptar.

Artistë dhe grupe muzikore të Bashkësisë Shqiptare në Amerikë, me pjesëmarrjen e tyre po bëjnë të mundur që ky festival nga viti në vit të bëhet edhe më i suksesshëm dhe përpiqet që të identifikojë, dokumentojë dhe prezantojë artistë të folklorit nga bashkësia shqiptare dhe njëkohësisht të mbajë të bashkuar bashkësinë në Amerikë.

Ky Festival ruan dhe përkrahë traditat muzikore dhe folklorike autoktone shqiptare, si dhe siguron që ato të vazhdojnë të ekzistojnë dhe të kenë domethënie për brezat e ardhshëm. Gjithashtu Festivali i ofron spektatorit mundësinë e mëshirimit me thesarin e pasur të kulturës shqiptare, duke manifestuar begatinë kulturore të bashkësisë shqiptare, si pjesë identifikuese e bashkësisë së përgjithshëm amerikan.

Qëndrimin tim në Amerikë ditë pas dite po i afrova data të kthehem, por po kthehem me zemrën plot shënd e verë, duke marrë me vete një mal me gëzime e duke lënë pas një deti me mirënjohje e falënderime për këta miq të çmuar, me virtyte të larta bujarie e traditash shqiptare.

Nga Ramazan Çeka,
Nju Jork, Nëntor 2022

Festa e gështenjës “Shllak-2022”

Për të 3-in vit radhazi, u organizua në Shllak, Festa e Gështenjës. Banorë të krahinës, por dhe mjaft vizitorë të ardhur nga Shkodra, Dukagjini, Malësia e Madhe, Gjakova e të tjerë, u bënë pjesë e një feste popullore, e cila nisi 3 vite më parë.

Nismëtari i saj ka qenë operatori Mark Gjeka, i mbështetur fuqishëm nga biznesmeni Nikolin Shqau, i cili po e promovon pareshtur në rrjetet sociale dhe media këtë krahinë, nxitur nga një dashuri e madhe për vendlindjen e tij. E nismën e Markut e kanë mbështetur banorët e zonës, të cilët edhe këtë vit janë organizuar së bashku dhe kanë realizuar një festë mjaft të bukur, ndihmuar nga famullitari dom Marjan Gjinesha, me grupin e skautistëve, të rinjtë e zonës.

Shllaku ka 333 ha gështenja të shtrira në një sipërfaqe 129.32 km katror në gjithë njësinë. Gështenjat janë shekullore dhe të mbira në mënyrë natyrale dhe vetëm 10 ha janë të mbjella nga dora e njeriut. Prandaj Shllaku e meriton një festë të tillë, dhe qëllimi i saj është tërheqja e vëmendjes nga kjo krahinë, e cila po

braktiset si nga pushteti vendor ashtu edhe banorët, të cilët në mungesë të kushteve për jetesë, kanë emigruar për një jetë më të mirë. Pasuritë e mëdha të këtij vendi, nëse do shfrytëzoheshin jo vetëm do i sillnin banorët këtu, por do iu siguronin atyre dhe mirëqenie ekonomike.

Dhe në sheshin pranë Kishës, në ajrin e pastër dhe diellin që shkëlqente, festimeve u parapriu programi artistik

Fillimisht fjalën e rastit: famullitari dom Marjan Gjinesha; n/kryetari i Shoqatës Atdhetare “Dukagjini”, z. Prelë Milani; Kryetari i Njësisë Administrative Shllak, z. Kristjan Ndoja; n/kryetari Bashkisë Vau Dejës, z. Kristjan Shkreli, e të tjerë.

Një minute heshtje u mbajt për humbjen e parakohshme të ish kryetarit të kësaj njësinë z. Bardhok Zhuri, i cili sapo u nda papritur nga jeta, por puna e tij e mirë do të kujtohet gjithmonë me respekt.

Një vlerësim i veçante u bë për mësuesin Ndoc Prendushi, i cili ka shërbyer për 40 vite në Shllak. Me tej programi vijoi me interpretimet e mrekullueshme të këngëtareve: Fran Kodra, Ndue Shytani, Sokol Gjoni, Viola Shqau, Gëzim Zefi, Mark Vata dhe Niko Mhilli.

Atmosferën do e zbukuronin akoma më shumë valltaret e famullisë së Shllakut, me vallet e tyre të realizuara aq mirë. Më tej famullitari dom Marjani ka ftuar miqtë e ardhur në festë të shijonin gatimet tradicionale të zonës, e sidomos gështenjat.

Kështu banorët kanë treguar edhe njëherë bujarinë e madhe që i karakterizon.

Përgatiti Kozeta Bruçi,
gazetare në TV-1

Dy botime të studiuesit Frrok Vukaj

Dolën nga shtypi 2 botimet e autorit Frrok Vukaj “E folmja e kullave të Nikaj - Mërturit”- studim gjuhësor dhe “Hulumtime dhe studime” - me theks aktual - botim i Shtëpisë Botuese “Çiraku”

Vlerësim i Prof. dr. Vehbi Hoti, për librin e Frrok Vukajt “Hulumtime dhe studime” -me theks aktual -qershor 2022

Frrok Vukaj, i nisi hulumtimet e para modeste në vitin e fundit të Shkollës së Mesme Pedagogjike (1966-1967).

Ish studenti im ekselent (më pas koleg në një Universitet jo publik), bëri punime më të thelluara, me nxitjen e pedagogëve të shquar të Institutit të Lartë Pedagogjik të Shkodrës, gjatë viteve studentore (me shkëputje nga puna), madje, duke kumtuar edhe disa tema studimore (1971-75).

Në më se 40 vite punë (deri në 2010) e më vonë, rriti rrethin e njohurive në fushën e pedagogjisë e lëmenj të tjerë; shtoi hulumtimet e studimet, shoqëruar me disa kumtime në mjedise shkencore, publikime e trajtesa në shtypin e kohës.

Pasi kreu studimet Master me rezultate maksimale, punoi pedagog i brendshëm në Akademinë e Shkencave Pedagogjike, Tiranë.

Periudha në vijimësi, ka qenë prodhimtare, ku krahas referimeve në tubime e Konferenca Shkencore, është konkretizuar me botime studimore shkencore serioze.

Në këtë libër të vyer, mund të gjeni edhe referenca për historikun e këtyre punimeve të përfshira përmbledhtas për herë të parë në këtë punim (përfshijtur kap. e dytë).

Kapitujt kryesorë janë:

- 1-Referime në tubime shkencore.
- 2-Psikopedagogji.
- 3-Fëmijët dhe adoleshentët me probleme në sjellje.
- 4-Burime arkivore.

Prof. dr. Tefë Topalli: Parathënie e shkurtuar për librin e Frrok Vukajt “Hulumtime e studime” -me theks aktual -qershor 2022

Kam lexuar me shumë kërshtëri botimet e tij, si: “Krenari për vendlindjen” (Triptik për Nikaj-Mërturit) 2006, “Tranzicioni e shkolla” (Udhëtim në 25 vite) -maj 2015, “Rrugëtim arsimdashës i Tropojës” (Zhvillime, veçori, problematika) -qershor-2015”, e të tjera punime të botuara me vlerë.

Në këta libra janë malli e ndjenja e dashurisë për vendlindjen, historia e parë me sarin e një veprimtari e dëshmitari, por edhe vizioni i një intelektual, për të ardhmen e jetës së banorëve, me gjithë ato resurse jetese e mundësi turistike të pakrahasueshme...! Punimet e tij dalin edhe jashtë kufijve të trevës, me problematikën që rrokin e mesazhet që japin.

Kur vjen më në fund në kryeqytet, mësuësini e njohur dhe drejtorin me përvojë e të zgjuar, e ftojnë si lektor të shkencave shoqërore në shkollën e lartë “Akademia Pedagogjike e Tiranës”, themeluar e drejtuar nga Prof. dr. Musa Kraja, ku jepnin mësim personalitete të njohura të Universitetit të Shkodrës, Tiranës e më gjerë.

Në kërkim të vetvetes, ai kishte mbaruar

me rezultate të shkëlqyera Studimet e thelluara për Master në Mësuesi. Duke dalluar në nivelin e paraqitjes së tij dhe, me bindje të pa mëdyshje, rektori e ngarkon me lëndë, si pedagog të brendshëm, ku Frroku fitoi respektin e studentëve, jo vetëm duke ndërtuar marrëdhënie të ndërsjella besimi e kërkese llogarie, por edhe njëherësh përsosi veten në këtë

bashkë me kolegët e tij të atij brezi, pa mohuar arritjet e deriatëhershme, solli një frymë të re qytetarie e humanizmi, duke iu shmangur me mjeshtri shpenzimit të kotë të energjive për një përkushtim ndaj politizimeve e ideologjizime të pashmangshme të kohës.

Boshti shkencor e parimet themelore didaktike, mësimdhënia e përparuar

fushë veprimtari, që ishte në një stad aq të lartë me punën me përgjegjësi që kishte bërë në arsimin para universitar.

Frrok Vukaj, autor i 6 librave me tematikë nga historia e vendlindjes e kultura e saj dhe jo vetëm, e ndjen se edhe tani ka çfarë të thotë përsëri në lëmë të profesionit, duke aluduar për të shkuarën, kur ai ishte aktiv në arsim, ashtu edhe për të sotmen - me ndryshime aq të dukshme psiko-sociale të transformimit mendor e shpirtëror të njeriut: njeriut të ri, mes të cilëve ka kaluar një jetë të tërë.

Njohuritë e studiuesit në fushën e gjuhës e letërsisë e të psiko-pedagogjisë janë të një niveli cilësor (madje qysh në moshën studentore, kur ka filluar punimet e para), por edhe në fushën e sociologjisë e historisë, çka tregon edhe pasionin e madh për shkencën e vënieve e saj në shërbim të bashkësisë, ku jetoi dhe jo vetëm, nëpërmes përvojës së gjatë e të thelluar vit pas viti, me burime të vyera nga laboratorit i gjallë i jetës, ku zënë fill e shpërfaqen ato, duke qenë aktor e autor, “duke i prekur me dorë” e jetuar gjatë.

Nuk ka bërë tjerje shterpë e teori të gjata duke u mbyllur në “kullën e fildishtë” si një hero pasiv, por na sjell jetën e gjallë aktive e komplekse në një formë interesante, të mbështetur në argumentime e disiplinë shkencore të admirueshme. Esenca e tyre është me vlerë, ku jepen variante, modele e rrugëzgjidhje të bazuara jo vetëm në përvojën personale, por edhe atë kombëtare e më gjerë. Me sa kemi lexuar kuptojmë, se nuk i ka munguar kujdesi në punë, as guximi për të provuar e eksperimentuar, por as largpamësia e fryma civilizuese. Duke lexuar studimet e tij, shohim se si mësimdhënës e drejtues,

bashkëkohore e kërkese e llogarisë për njohuri të qëndrueshme e të lidhura me jetën, ishin në plan të parë për këtë drejtues e për shkollën ku ai drejtoi me sukses për shumë vite. U synua e u punua me përkushtim për një zhvillim të gjithanshëm, fizik e mendor, të personalitetit të fëmijëve, duke dalë me kujdes e guxim edhe jashtë metodave dogmatike të kohës e duke arritur rezultate të njohura e mbresëlënëse për kohën.

Ka ditur të vjelë e të përshtatë me kushtet konkrete të trevës edhe përvojën më të përparuar kombëtare e botërore. Shkolla ku ai drejtoi e kontribuoi u bë ndër më të mirat e Tropojës; nxënës e studentë konkurruan me sukses në studimet vijuese duke u bërë shembull frymëzimi e krijuar një traditë pozitive. Është i lavdërueshëm vetë shembulli i tij në disa vite për të ndjekur përparimin e tyre edhe në shkollat e larta; ai i bërë objekt studimi e analizash në këshill pedagogjik e në popull për t'i shërbyer rritjes së përgjegjësisë e përmirësimit të punës.

Shkrimet e tij janë edhe një burim orientim në këtë pyll të dendur “metodash e reformash”, shpesh edhe çorientuese. Libri *miscellaneo* “Hulumtime dhe studime- me theks aktual”, që na sjell autorin ndahet në katër krerë. Janë të gjitha kumte origjinale që janë hartuar prej tij për konferenca shkencore, me diskutime dhe probleme që kërkonin një vëmendje të veçantë, pasi do të përgatiteshin për botim.

Shprehim bindjen se libri “Hulumtime dhe studime”- me prerjen “theks aktual”- ka çfarë na sjell për mbarë lexuesin, sidomos për prindërit e mësuesit, pa lënë jashtë edhe të rinjtë, të cilëve Frrok Vukaj

u drejtohet drejtpërdrejt apo në mënyrë të tërthortë.

Dua të shtoj edhe diçka tjetër. Në të gjitha shkrimet e punimet e tij, ka edhe një veçori domethënëse: është udhëhequr e udhëhiqet nga atdashedashuria e fryma kombëtare, ka jetuar e jeton aktivisht me problemet shqetësuese të kohës, prandaj është orientuar e angazhuar në këto studime, duke dhënë drejtpërdrejt kontribute me vlerë për shoqërinë.

Në përfundim unë jam i një mendje me vlerësimin e dy personaliteteve të njohura të fushës, Prof. dr. Musa Kraja e Dr. Mujo Buçpapaj, të cilët po i citoj respektivisht:

“Autori hyn me qartësi teorike e praktike në historinë e traditën e arsimit, por edhe në probleme e problematika të sotme të arsimit e shkollës...Ai ruan karakterin shkencor të studimit, vërtetësinë e gjykimin objektiv”.

“Studimi është një dëshmi e aftësive të spikatura të Frrok Vukajt si studiues, psikolog, pedagog dhe hulumtues, që punon me kritere të qarta shkencore, profesionale, duke kapërcyer me sukses ndikimet lokale”.

Me dashuri e nderim e uroj autorin e mikun tim të rinisë, që vazhdon të studiojë e të shkruajë; mbi të gjitha e përgëzojë që ka mbetur intelektual aktiv dhe veprimtar i orientuar drejt së mirës e përparimit....

“E folmja e kullave të Nikaj-Mërturit” e autorit Frrok Vukaj-një studim serioz shkencor parathënie e shkurtuar nga Prof. dr. Tefë Topalli, 20 korrik 2022

Mësuesi i pasionuar dhe i njohur i Nikaj-Mërturit dhe Tropojës, metodist dhe me aq rezultate në lëndët gjuhë shqipe e letërsi për shkollat e mesme, ish nxënës shumë i mirë i shkollës pedagogjike “Shejnaze Juka”, Frrok Vukaj, ka kryer studimet e larta në Universitetin e Shkodrës, me arritje të shkëlqyera, në fushë të filologjisë. Me përvojë të gjatë pune e arritje të vlerësuar, për shumë vite ka qenë edhe drejtues i denjë shkolle, kryesisht në arsimin e mesëm; ka arritur të njohë e të vërë në jetë risitë didaktike e pedagogjike të arsimit tonë, krahas përparimit shkencor që ka njohur disiplinën e gjuhës amtare si dhe studimi i letërsisë shqiptare e asaj të huaj në programet e planet tona mësimore.

Në vitet 2013-2014, është thirrur si lektor i brendshëm në Universitetin “Akademia Pedagogjike e Tiranës”, hapur dhe drejtuar nga pedagogu dhe profesori, Musa Kraja. Më përpara Frroku kryen Masterin Profesional (Studime të thelluara në fushën e mësuesisë) me rezultate të shkëlqyera, duke thelluar e shtuar arritjet edhe në punën kërkimore shkencore.

Autori i këtij hulumtimi, për të folmen e trevës së Nikaj-Mërturit, nuk i është ndarë asnjëherë punës shkencore, që nga mbledhja e fjalëve dhe shprehjeve të rralla, gjurmimi i krijimtarisë popullore të kësaj krahine: me Eposin, baladat, legjen-

dat, këngët e riteve të ndryshme, deri tek vajet e grave e gjëmat e burrave, që bënin brimtarët e talentuar për raste vdekjesh.

Kur shkruajmë për hapat e parë të punës studimore e shkencore të Frrok Vukajt, duhet pohuar ajo që e thekson edhe ai vetë, se tharmi për kërkime në fushë të gjuhës shqipe e letërsisë, i është mbrujtur prej pedagogëve e gjuhëtarëve të shquar gjatë viteve të studimeve në Institutin e Lartë Pedagogjik të Shkodrës (aty ku filloi edhe punimet e para), prej të cilëve, jo vetëm është nxitur si mësimdhënës në mbi 40 vite punë, por edhe e ka frymëzuar

Nikaj-Mërturit”.

Pjesa e dytë “Lëndë gjuhësore” për të folmen e Nikaj-Mërturit”,

Kreun I (Pjesa e parë), autori zë fill me vështrimin fonetik dhe dukuritë e këtij rrafshi që shfaqen në idiomën e këtyre fshatrave, sidomos në shqiptimin e zanoreve, togjeve dhe grupeve e togjeve fonetike, bashkëtingëlloreve mb, nd, ng, ngj, të cilat dalin edhe me ndryshorë shqiptimi, në krahasim me normën letrare. Vërejmë brenda këtij kreu (por edhe të tjerëve) e jemi të bindur se Frrok Vukaj e ka përgatitjen e duhur shkencore të arrijë një

trup të fjalës dhe në klauzola të saj gjatë zgjedhimeve, të cilat Vukaj i ka parë sipas ndryshorëve që dalin e vërehen qartë sipas formimit të mënyrave të shumta që zotëron kjo kategori gramatikore në gjuhën tonë.

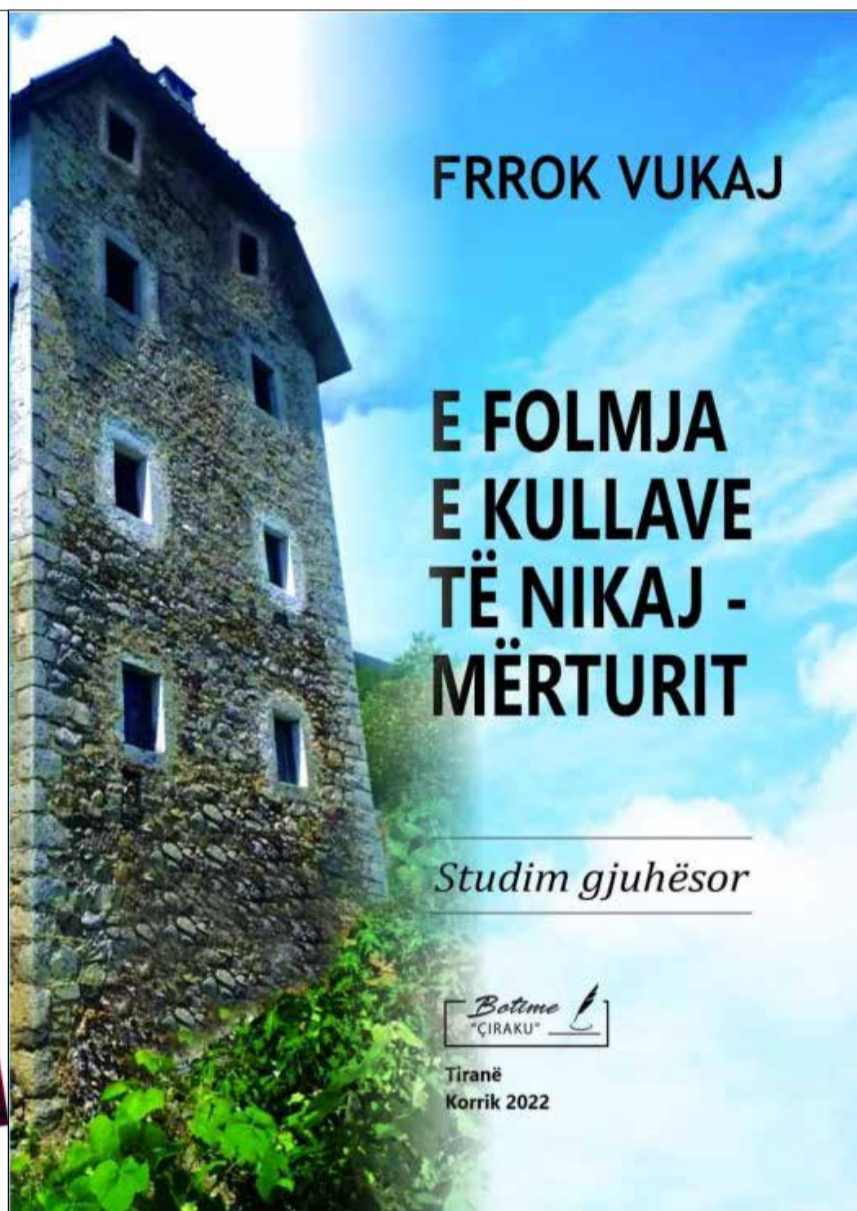
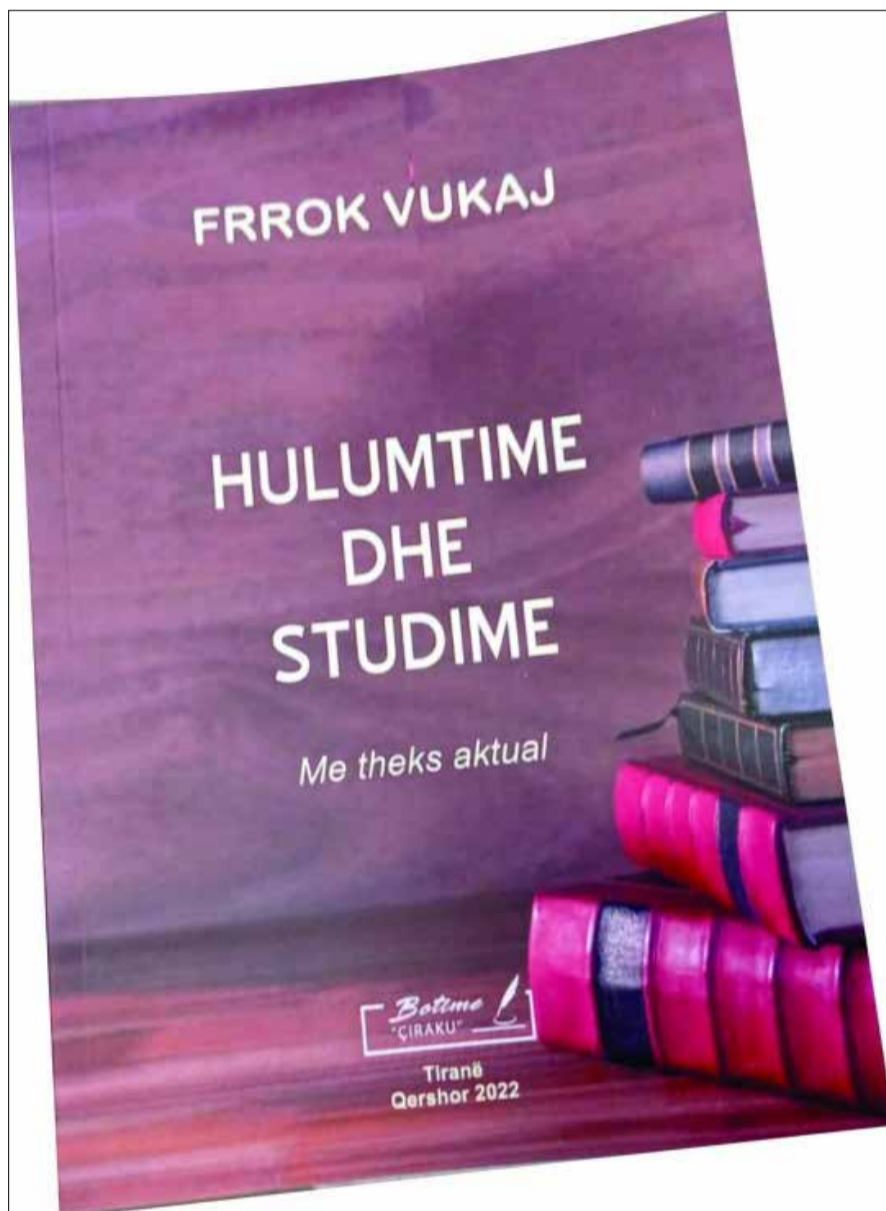
Në kreun V autori kalon tek klasat e fjalëve të pandryshueshme, ndryshe, tek ndajfoljet e parafjalët, duke sjellë begatinë e tyre në këtë të folme, më së fort, përdorimet në bashkëvjajtje me emra e folje në ligjërimin gojor. Edhe tek parafjalë krejt të veçanta si: në/nd; në për/ndopër, autori ka gjykuar të ndalet e t'i sjellë ato

kufizuese, si me Malësinë e Gjakovës, ashtu edhe me Dukagjinin; e një lexuesin me disa dukuri të veçanta e fjalë me risi leksiko-gramatikore të trevës, me përdorime leksikore mbështetur në të folmen e trevës, që i njëj mirë, por edhe me fjalë të burimit oriental e sllav. Janë me vlerë disa trajtesa për sintaksën, mbështetur në të folmen relativisht të vjetër e ndodhi reale e të përjetuara.

Pjesa II e këtij hulumtimi ka emërtimin “Lëndë gjuhësore” për të folmen e Nikaj-Mërturit”, një lëndë e mjaftueshme e më tepër për të punuar me të sipas rrafshve

të ndryshme të studimit gjuhësor, që nga Fonetika deri tek Sintaksa. Në prurjet e vjela, autori ka dëshmuar pasurinë e gjuhës së folur të banorëve vendës, si për prozën, ashtu edhe për poezinë. Gjejmë aty rrëfenja mjaft interesante për kohën dhe dimrin e egër, qëndresën e banorëve ndaj natyrës së ashpër, urtësi popullore e gjykime të vyer, copëra bisedash të mençura, si i ka quajtur hulumtuesi ynë; gjejmë dialogë me fjali të plota apo edhe me elipsë, përsëritje në mikpritje, rite të zakonshme: dasma e morte, urime, disa mallkime; origjinale në mbledhje të tilla janë edhe disa kallëzime popullore nga kujtesa e të moshuarve apo nga jeta reale e kohës, të cilat autori i ka quajtur mençuri të veçanta.

Ky bllok vjellesh nga gjuha e folur, i ka dhënë mundësi autorit të përvijojë në masën

për të hulumtuar, deri në moshën që ka sot.

Autori është i kënaqur, se lënda e mbledhur drejtpërdrejt nga goja e subjekteve të intervistuar, është ngjyer me mjalitin e kësaj të folmeje dhe është kujdesur që ta sjellë ashtu si shqiptohet, sidomos nga të moshuarit. Gjithashtu, ai e di se çfarë është marrë e regjistruar nga gjuha, para 6 dhjetëvjeçarësh, vjen më e virgjër, por ka pasur mundësinë përsëri të takojë, madje disa herë, edhe subjektet që do të studionte..

Ky studim dialektor i Frrok Vukajt fillon me një kapitull hyrës, ku autori u përmbahet kornizave tradicionale të këtyre hulumtimeve: me të dhëna historike e gjeografike për Nikaj-Mërturin, fjalën drejtuar lexuesve, një parathënie analitike e të tjera, duke e mbyllur kreun me legendën treguese, siç bëjnë të gjithë ata që i hyjnë këtij kërkimi shkencor, që prej vitesh ka marrë trajtat ndërtimore pothuajse të njësuara në gjuhësinë tone.

Në mbyllje të këtij studimi serioz edhe “Disa dukuri përgjithësuese e krahasime për të folmen e kësaj treve” (përfundime studimi), evidentuar nga vetë autori.

Pjesa e parë, emërtohet “E folmja e

përskrim objektiv dhe me baza teorike për gjurmimin e fenomeneve fonetike, të pasqyruara në të folmen e arealit Nikaj-Mërtur, nisur nga gjatësia, shkurtimi, hundorësia, rotacizmi, ruajtja e zanoreve e grupeve të tyre, ruajtja dhe reduktimi i disa bashkëtingëlloreve, duke u ndalur në mënyrë të veçantë në “statusin” që ka gjysmëzanorja “ë” e rrëgjuar, e cila shqiptohet e reduktuar ndjeshëm më së shumti nga banorët e fshatrave të krahinës, sidomos në pozicionin fundor e parafundor të fjalës. Edhe dukuritë për shtesat e tingujve dhe rënies së tyre në rrethime të caktuara gjuhësore, me kategori të ndryshme leksiko-gramatikore, autori u ka kushtuar një hapësirë të veçantë, ashtu si, me shembuj të mjaftueshëm, ia del të shfaqë: metatezën, metafoninë, asimilimin, disimilimin dhe kontraksionin e të tjera, dukuri fonetike. Një syth i shkurtër për theksin e fjalës mbyll këtë ndarje të autorit kushtuar fonetikës për të folmen e trevës së bërë objekt hulumtimi.

Prirjet numerike të autorit në pasqyrat e sjella, janë të mjaftueshme, për të krijuar bindjen se sa ndryshorë, kryesisht fonetikë, dalin sheshit në të gjithë treguesit morfologjikë të foljes, si: ato në

në përdorime me fjalë bashkëshoqëruese.

Kreu VI e VII, përmban fjalëformimin, por edhe disa dukuri e prurje interesante leksiko-gramatikore të krahinës.

Kreu VI përmban fjalëformimin, si element gramatikor me rëndësi jo vetëm për dialektet e të folmet, por për mbarë gjuhën si dukuri shoqërore e natyrore. Autori ka mjaft prurje interesante; kuptohet që këtu ne nuk mund të gjykojmë për kufijtë e qytetarisë së një fjale jo të parme, të një kompozite apo të një leme formuar me mënyra të tjera, sepse fjala më vete nuk mund të përcillet në një kornizë përdorimi, por me rëndësi është të theksojmë se kjo e folme shquan për krijime me parashtesa, me prapashtesa, me të dy ndajshesat, ashtu si me praninë e mjaft leksemave me përngjitje, me përbërje dhe me konversion. Kjo prurje e autorit tregon të vërtetën që, ashtu si gjuha në tërësi, vjen e pasurohet nëpërmjet këtyre mjeteve të fundme, për të krijuar kuptime të pafundme, edhe dialekti e të folmet pasurohen dora -dorës në këto mënyra.

Në kapitullin VII, Frrok Vukaj arsyeton se në trevën e studiuar prej tij, ka të dhëna të veçanta, por që mund edhe të bëhen objekt krahasimi me të folmet

e duhur edhe disa karakteristika të kësaj të folmeje, në planin sintaksor, nisur nga sintagmat, fjalitë dhe frazat, pa lënë jashtë rendin gjymtyror funksional.

Një hapësirë më vete u ka dhënë autori fjalëve të urta, frazeologjive dhe shprehjeve të figurshme, që në fshatrat e trevës së Nikaj-Mërturit gjenden me kuptim të drejtpërdrejtë, por edhe me nëntekste e me figurshmeri të goditur. Këtu Frrok Vukaj ka gjykuar se ka vend edhe për fragmente nga krijimtaria popullore në vargje, madje, si shprehet ai, aty mendohet të jetë djepi i Eposit të Veriut (apo një nga vatrata kryesore), prandaj dhe e ka quajtur me vend të sjellë disa segmente fragmentare nga ky Epos.

Një gjë të bind në mbyllje të këtij punimi shkencor të realizuar (në nivel doktorature): hulumtime si ky për gjuhën shqipe duhet t'i bëjnë vendësit që kanë kryer studime të fushës të gjuhës shqipe dhe ata që kanë tregues jo vetëm në njohjen e dialekteve, por edhe janë sprovuar me punë kërkimore e shkencore si Frrok Vukaj.

Prof. Dr. Tefe Topalli

Sociologu shqiptar Prof. dr. Lekë Sokoli

Kush është Lekë Sokoli?

Lekë SOKOLI ka lindur në fshatin Lotaj të krahinës së Shalës, Dukagjini, më 25 janar 1953, i biri i Vuksanit e i Zojës.

Në vitin 1968 ai, kreu shkollën 8-vjeçare në Shkodër (ish-shkolla "11 Janari") dhe në vitin 1972 shkollën e mesme në Politeknikumin e Tiranës, dega elektro-mekanike. Prindërit e tij janë ndarë nga jeta kur ai ishte respektivisht 7 dhe 10 vjeç, ndaj deri në përfundim të shkollës së mesme ai është trajtuar si nxënës i shtëpisë së fëmijës. Studimet e larta i kreu në Fakultetin e Inxhinierisë, dega mekanike të Universitetit të Tiranës, atëherë i vetmi universitet në Shqipëri, ku edhe u diplomua si inxhinier mekanik për industri.

Ka punuar fillimisht në Kombinatin Metalurgjik të Elbasanit, si specialist dhe si drejtues. Atje ai, filloi të interesohet për aspektet sociale të zhvillimit, sidomos me sociologjinë e punës, të profesioneve, të organizimit, me inxhinierinë sociale, interesat e të tjera. Kjo u bë nxitje për t'iu përkushtuar përjetësisht shkencës së re të sociologjisë, të pazhvilluar deri në atë kohë pasi regjimi i atëhershëm e konsideronte në mënyrë paradoksale si shkencë "borgjeze" apo "revizioniste". Kjo periudhë përkoi me miratimin gjysmë zyrtar të disa shkencave sociale, midis të cilave edhe të sociologjisë, si dhe me përpjekjet e para të Universitetit të Tiranës, për të hapur programe studimi në këto degë. Në këto kushte, Lekë Sokoli u regjistrua në programin e parë të përgatitjes së sociologëve të rinj. Por, për të plotësuar formimin në shkencat sociale ai kreu, si fakultet të dytë, atë të Shkencave Politike e Juridike, dega filozofi, pranë Universitetit të Tiranës.

Prej vitit 1987 e në vijim ai është marrë me studime, botime dhe mësimdhënie në fushën e sociologjisë e shkencave të tjera sociale, si filozofi, pedagogji e të tjera. Ai ka qenë bashkëpunëtor shkencor i Sektorit të Filozofisë të Universitetit të Tiranës (1986-1990).

Në vitin 1991 ai fitoi gradën shkencore "Kandidat i shkencave sociologjike", ndërsa në vitin 1993 "Doktor i shkencave", po në fushën e sociologjisë. Më pas ai ka vijuar kualifikim shkencor akademik, duke fituar titujt "Profesor i Asociuar" dhe "Profesor". Aktualisht është profesor me kohë të plotë në Departamentin e Sociologjisë të Universitetit "Aleksandër Moisiu" Durrës, si dhe profesor me kohë të pjeshme në Departamentin e Filozofisë të Universitetit të Tiranës.

Lekë Sokoli është një ndër themeluesit e sociologjisë në Shqipëri. Ai është themelues dhe drejtues i departamentit të parë të sociologjisë në Shqipëri, si dhe ka kryer detyra të ndryshme: drejtues departamenti, dekan dhe, për shumë vite, Zëvendës-ректор për Çështjet Studentore (Universiteti "Marin Barleti") dhe Zëvendës-ректор për Kërkimin Shkencor (Universiteti "Aleksandër Moisiu" Durrës).

Ai është bashkëthemelues dhe bashkëbotues i revistës ndërkombëtare

dygjuhëshe (anglisht e shqip) "Sociological Analysis" (Analiza Sociologjike) botuar në Karolinën e Veriut, SHBA 1998-1999, e para revistë shkencore soci-

ologjike e botuar nga studiues shqiptarë; themelues dhe drejtues i revistës shkencore "Politika & Shoqëria" (1999-2006) dhe vazhduesës së saj, revistës shkencore ndërkombëtare "Studime sociale" [Social Studies], nga viti 2007 e në vijim. Deri tani janë (gusht 2022) janë botuar 60 numra të kësaj reviste të njohur si revistë shkencore, jo vetëm në Shqipëri, por edhe në Itali e të tjera vende.

Ai, është autor i mbi 110 artikujve shkencorë të botuar në Shqipëri apo në vende të tjera (SHBA, Kroaci, Kosovë, Suedi, Bosnje-Hercegovinë, Turqi e të tjera vende), si dhe i rreth 630 artikujve të edituar prej tij për revistat shkencore që ai ka drejtuar, apo për revista të tjera shkencore jashtë Shqipërisë. Është,

gjithashtu, organizator i serisë së konferencave ndërkombëtare që organizohen të alternuara në Shqipëri, Kosovë, Maqedoni e Veriut e në të tjera vende, në nëntor të çdo viti (nga viti 1999 e në vijim). Gjithashtu, dhe pjesëmarrës me referime në mbi 120 konferenca shkencore kombëtare dhe ndërkombëtare.

Lekë Sokoli ka qenë drejtor-themelues i Institutit të Studimeve Politike e Sociale (ISPS) dhe, nga viti 2006, president-themelues i Institutin Shqiptar të Sociologjisë, themeluar me një status të dyfishtë: (1) si institucion shkencor që merret mirëfilltazi me kërkimin shkencor dhe (2) si shoqatë me anëtarësi.

Ai, ka udhëhequr anëtarësimin, si anëtar i rregullt dhe kolektiv, të Institutit të Sociologjisë – Shoqata Sociologjike Shqiptare në Shoqatën Ndërkombëtare të Sociologjisë - International Sociological Association, ISA (Meksiko, Meksikë më 18 prill 2009) dhe në Shoqatën Evropiane të Sociologjisë - European Sociological Association, ESA (Paris, Francë më 28 tetor 2010), dhe ka përfaqësuar Shqipërinë në kongrese e forume botërore dhe Evropiane të Sociologjisë të zhvilluara në Kanada, SHBA, Zvicër, Itali, Suedi, Turqi, Tajvan, Japoni e në të tjera vende.

Ai, është gjithashtu, president - themelues i Forumit Sociologjik të Ballkanit (Balkan Sociological Forum, BSF) dhe aktualisht Sekretar i Përgjithshëm i tij.

Ai, ka lëvruar disa fusha të sociologjisë, siç janë sociologjia teorike (1), sociologjia e problemeve sociale (2) dhe

metodat e kërkimit shkencor (3). Është autor apo bashkautor i rreth 30 librave (monografi apo tekste universitare), të botuar e ribotuar në shqip dhe anglisht, thuajse të pioniere në fushat respektive në Shqipëri.

Ndër ta veçojmë:

I. Nga sociologjia teorike: Sociologjia (1997),

*Themeluesit e sociologjisë (2000),

*Sociologjia dhe jeta e përditshme (Sociologji publike I, 2006;

*Mendimi sociologjik shqiptar, bibliografi (bashkautor, 2006),

*Hyrje në Sociologji I (2008), Refleksione sociologjike (2008),

*Analiza sociologjike (2006)Hyrje në Sociologji (Ribotim i përshtatur, 2009), "Who is who in sociology" (co-author, 1998), A short course of English in Sociology (co-author, 2009) e të tjera.

II. Nga sociologjia e problemeve sociale:

*Probleme sociale bashkëkohore (bashkautor, 2010 & 2011),

*Demokracia dhe problemet sociale, Studime sociologjike I (2002),

*Interesat dhe harmonizimi i tyre, Sociologji e punës, I (2003);

*Droga - historia, përkufizime, klasifikimi, efektet, terapia (1999),

*Droga - variant i përshtatur për nivelin shkollor (2000),

*Divorci – vrojtime e refleksione (bashkautor, 2001),

*Prostitucioni si profesion: vështrim sociologjik (2006),

*Trafikimi, rasti i Shqipërisë (bashkautor, 2006);

*Përfaqësimi dhe cilësia e demokracisë në Shqipëri, një perspektivë gjinore (bashkautor, 2006); *Refleksione sociologjike (2008),

*Varfëria dhe fëmijët në Shqipëri (bashkautor, 2009), Some Present Social Problems of Albania (2009) e të tjera.

III. Nga metodat e kërkimit shkencor:

*Metodat e kërkimit në shkencat sociale (2009),

*Metodat e kërkimit (2011)

*Metodat e kërkimit shkencor (2013, 2014, 2016 & 2022).

Ai, ka zhvilluar, gjithashtu, sociologjinë publike, në media, institucione të ndryshme, bashkësi e të tjera. Veçojmë sidomos ciklin e emisioneve "Sociologjia e suksesit" si emision i përditshëm (30 minuta, 22.30-23.00) në RadioTirana-1, zhvilluar në dhjetor 2021-gusht 2022 dhe që do të vijojë edhe për vitin 2022-2023 e në vijim, me gazetaren dhe kulturologjen Kozeta Hoxha.

Lekë Sokoli, ka një përvojë të konsiderueshme ndërkombëtare. Ai ka marrë pjesë në veprimtari shkencore, apo projekte kërkimore e kulturore në mbi 50 shtete, nga SHBA-të e në Japoni.

Leke Sokoli, është i martuar dhe ka katër fëmijë, Agri, Ana, Elda dhe Erborra - të gjithë të shkolluar në universitete perëndimore dhe që punojnë në institucione elitare të arsimit dhe kërkimit shkencor në Shqipëri, Itali dhe Spanjë.

Ndue Deda Kulla, simboli i urtësisë e bamirësisë, i cili për tre dekada, kryeplak e pajtimtar

Kush ishte Ndue Dede Kulla?

Ndue Dede Kulla lindi me 26 qershor të vitit 1932. Ardhja e tij në jetë ishte ogur i mbare edhe për Bjeshkët e Rudinat e Nicaive të krahinës së Shoshit, që shënojnë vendlindjen e tij. Ishte i biri i Dedës dhe Tringes nga Thethi. Këta të dy, si ortake të pashembullt prinderuan dhe e rriten me halle, por me viryete djalin e tyre të mbare e të dobishëm për familjen dhe shoqërinë. Vepruan si për fëmijët e tjerë, të cilët ishin jo të paktë në numër dhe jo pak të shquar midis moshatarëve të tyre.

Duhen shumë numra për të listuar mendimtarët, trimat e burrat me kontribut të Shoshit. Nëse ne përpiqemi t'i rendisim ata në një listë të veçante, pa mëdyshjen më të vogël, emri i Ndue Dede Kullës, është i përvetshëm.

Ndue Dede Kullës ishte me i madhi i fëmijëve të Dedës. U rrit si një filiz i drejte me halle dhe sakrificë. Virtytet e trimërisë i përvetësoi që kur mësoi se, gjyshi i tij, Mehil Nika, pati qenë prijës i shquar në betejat me armiqtë shekullore të Dukagjinit e të mbarë Veriut.

Ndue Dede Kulla ishte vetëm 14 vjeç, kur i ra në kurriz barra e zotshtëpiakut. I duhej të kujdesej për vëllezërit më të vegjël, Markun, Pjetrin, Mehillin dhe Ndocin, pasi babai i tyre, Deda, i dënuar me vdekje që në vitin 1947, kishte zënë qelitet e burgjeve komuniste. Ishte një familje e cila shquhej për shumë viryete, për bujari, besnikëri, mençuri dhe si punëtores, e cila veçohej nga të tjerët. U jepte strehë, ushqim e besë çdo kujt, që trokiste në derën e tyre. Kulla e familjes ishte ngritur mbi një shteg kalimi midis Shalës dhe Nikaj-Merturit, bash aty ku gryka e rrugës të merrte me vete e të sjell në Shkodër. Deda shprehej gjithmonë se “mikun duhet ta nxjerrësh nga shtëpia më të mirë se ka ardh!”

Familja e tyre kishte shokë e miq dhe në qytetin e Shkodrës. Mjafton të përmendim lidhjen me familjen e Koliqëve, veçanërisht me Ernestin, si vëlla gishti dhe kur ky i mbante postin e Ministrit të Arsimit, duhet theksuar se treveza e kësaj shtëpie, është shtruar edhe për personalitete të rëndësishme, B. Curri, nipi i tij Hysni Curri, probatin i Dedës si dhe Patër Anton Harapi, Ate Zef Pllumi. Nuk është çudi të njihet pikiada ekonomike e Koliqëve, në kohën kur regjimi tregoi kthetrat e mprehta. Dede Mhilli iu gjet dhe e ndihmoi me çdo gjë që kishte. E për t'ia shpërblyer disi, kur planifikoi syrgjynosjen Ernest Koliq, këmbënguli me forcë që Dedën ta merrte me vete, por ky kësaj ftese do t'i largohej me takt, për të mos lënduar sedrën e probatinit dhe i tha: “Nuk vij në Itali, s'mundem me i kthye shpinën Shoshit e Dukagjinit. E mos e ndal turrin se din vete çka ban!”

Dede Mhill Kulla, është dhe njeri nga personazhet e librit shterues për Du-

kagjinit. Në këtë libër autori Prof. dr. Zef Gjeta e portretizon me këto fjale siluetën e tij: “*Një burrë nga Shoshi me paraqitjen e një kreshniku të maleve*”- (e quante kështu më herët dhe njeri nga pinjollët e familjes Marubi), Deda duke vlerësuar rëndësinë e të lindurit djalë ka thënë: “Djali është djalë. Në kjoftë se djali behet e urte e i

mirë, ia sheh hairin katundi. Në kjoftë se behet trim i prin djelmise. Në kjoftë se behet budalla, nuk din me u ruajt e vritet për gjak!” Pra, kuptimi është: Gjithnjë djali e nxjerr vetën”.

Ndoja me bashkeshortin, në vitin 1963 vendoset në fshatin Bardhaj, të Rrethinave, me pelqimin e vellezerve të tij. Në vendbanimin e ri, ashtu si edhe në Shosh, atij krah i djalte iu bë në krye të heres Drandja, bashkëshortia fisnike. Ishte e bija e Ndue Gjetës nga një derë e fisshme dhe me emër të mirë nga Hoti, i përmendur aq shumë për cilësi të veçanta. Vjehri i Ndue Dede Kullës u pushkatua nga “tehu i shpatës” së kohes së diktatures, vetëm se nuk mendonte si disa të dehur nga propaganda komuniste. Ishte viti 1946, kur fatin e mbrapshte të Ndue Gjetës e paten qindra individë, që perbejne qemerin e lavdisë e të krenarise kombetare. Fëmijet e Ndue Kullës ishin 7 në numër: Diella ishte e para. E ndiqte Shpresa, Mandej radhiten djemtë Sokoli, Gjergji, Gezimi e Kola. Në fund listën e trashëgimtarëve të bashkëshorteve Ndue e Drande e mbyllte Roza. Fëmijët u rritën si jo më mirë e të shëndetshëm në terrenin ku skamja zvarritej e i trashej qafa çdo ditë.

E megjithatë, buka nuk ishte vetëm ajo që nevojitej në trevezat e banorëve. Shpesh here ajo dhe mungonte. Ndue

Dedës, i rastiste të vinte shpesh jetën e vet në rrezik, duke kaluar përmes vërshimit të çmendur të ujërave të lumit të Kirit, për të blere në treg të zi ndonjë koromane për fëmijët e miqtë që e nderonin me ardhjen e tyre aq shpesh e të shumte në numër. Këtë distance e përshkonte edhe kur nevojtare ishin komshitë e tij. Ndue Deda i besonte fjalës së urtë se “njëra dore lan tjetrën!”

Në rastin më të pafavorshëm vala nuk e nxjerrte aty ku duhej, në buzë të fabrikës së Cigareve, por shpesh here tek varrezat e Dëshmoreve, duke e kërcënuar me humbjen e jetës.

Vëllezërit e Ndojes, Marku, Pjetri, Mehilli, e Ndoci kanë qene kontribuues në ndërtimin e veprave të ndryshme në shumë rrethe të Shqipërisë, sidomos në ndërtimin e hidrocentraleve mbi kasketën e Drinit. Ata janë vlerësuar si mjeshtre të ndërtimit dhe si drejtues me përvojë të madhe.

Vite më pas, Ndoja fale eksperiencës së maturuar, për shumë vite në karriere, do të drejtonte një brigade “investimesh” në ish ndërmarrjen bujqësore “Perlat Rexhepi”, duke u bërë shembull në gjithë rrethin.

Të shkruash për meritat e familjes së Mhill Nikes, dikur dera e parë e Shoshit dhe të anashkalosh 4 vajzat e tij Bjeshkën, Kagen, Groshen e Agen do të tregohesh gjysmak. Këto ishin të martuara në familje të njohura në Toplane, Plan, Dakaj e Gimaj dhe e thënë pa mëdyshje, ishin nga gratë më të spikatura në gjithë Dukagjinit, jo vetëm për kohën kur kane jetuar, por mbetën si model për tu marrë shembull i grave dukagjinase në breza.

Ndue Dede Kulla ishte dhe mbeti një misionar ndryshe nga të tjerët. Korrekt dhe me dinjitet, i matur dhe i drejtë dhe këmbëngulës. Në raste të panumërta ai u çmua nga kolegët e vet si flamurtar e Timonier i Pajtimtarit dhe i Mirëkuptimit. Shërbesat e Ndue Dedë Kullës në këto “lamije” i kalojnë kufijtë e Shqipërisë, në ata kufij që ka sot edhe në kohën e startimit të vrullshëm të mijëvjeçarit të tretë.

Lindja e demokracisë e shkaktuar nga ikja e diktaturës komuniste në fundin e viteve nëntëdhjetë të shekullit të njëzete ngjallën mëri dhe hasmëri të reja e të vjetra. U thirr në ndihmë “Kanuni i Maleve”. Ai do të ishte instrument për të qetësuar shpirtëzat edhe në harkun e 100 vjetëve. Jetët e marra me e pa të drejtë, kërkonin shpagim. E koha thirrri në skene misionare, që ishin “kirurge” të plagëve të vjetra e të reja.

Ai, si një figure e pastër moralisht e shpirtërisht dhe si një shqipe që shikon nga larg, hodhi idenë e një farë marrje

bekimi në Presidencën e Shtetit Shqiptar. Atje sipas mendjes së tij, “hekuri do të rrihej për sa kohe është i skuqur”. Fenomeni do të vendosej në tryezën e bisedimeve e do të përcaktoheshin alternativa për të çuar në gjendje kome problematikën e marrjes së gjaqeve. Në realitetin gjeopolitik të krijuar në Shqipërinë e epokës më të re, që po lindte, atë të integritetit moral e shpirtëror.

Pas pak muajsh, u krijua Misioni Mbarëkombëtar i Pajtimtarit të Gjaqeve. Në kryesinë e këtij forumi institucional do të përzgjidhej me dakortësinë e të gjithëve edhe Ndue Dede Kulla, ky burrë me një barre mend e me një besnikëri për tu pasur lakmi.

Kanuni i Leke Dukagjinit e ruajti në një sergji gjate dimrit të gjatë të diktaturës. Paragrafët e këtij libri monumental ai “i përtypte”. Peshorja e drejtësisë nuk këndon nëse interpretimi i neneve nuk behet me dore në zemër. Është e rëndësishme mosmbajtja e njërit krah dhe rëndesa e tjetrit të mos ndodhte, ajo metode që ia zbardhi ballin Ndue Dede Kullës në pajtimin e qindra dyerve të rënë në gjak. Ai i nxiste shpeshherë misionaret që i pati vërtet shokë të idealit, që të mbulonin edhe ndonjë shpenzim të domosdoshëm të njerëzve në nevoje, duke mos u kursyer edhe rrjedhjen e kuletës së vet.

Veprimtaria e tij si misionar i kalibr të larte u shtri edhe jashtë kufinjëve shtetërorë të Shqipërisë Zonje. Pajtime e zgjidhje mosmarrëveshjeje, ai inauguroi edhe në diaspora, veçanërisht në Dardani nën flamurin e Anton Çetës. Shkëpusim si episod disa nga vargjet e poetit të njohur Palok Lumi nga libri i tij “Rron përjetë Shqiptaria”, kushtuar pajtimtarit të spikatit Ndue Dede Kulla: “Pajtimtar i zoti ky Ndue Deda / Me faqe t'kuq porsi shega / Ky burrë trim, me shpirt humanit / Në misionin e pajtimtarit / Me ma t' mirë burra mori pjesë / Për me shue vrasje e ngatërrese / Jo veç n 'troje e Malësisë / Por në mbare kombin e Shqiptarisë.”

Me krijimin e Lidhjes Shqiptare në Botë, me kryetar shqiptarin me zemër të madhe Simon Kuzhnin, Ndue Dede Kulla pa asnjë hezitim e me vote anonime zgjidhet Anëtar i Kryesisë së kësaj Shoqate. Ndërsa në zonën e gjere ku mbulononte problematiken e pajtimtarit të gjaqeve, Ndue Dede Kulla ishte i pazëvendësueshëm, duke shënuar rekord në jetëgjatësi dhe si kryeplak. Fale cilësive të spikatit e duke u përpjekur vazhdimisht që të bënte më të mirën për bashkësinë, që i përkiste, Ndoja u dallua midis të tjerëve, si një aset i çmuar. I qëndroi larg çdo përfitimi personal. Mbështeti çdo njeri në nevojë e në kandar të drejtësisë, sepse zgjidhej si fisnik, si orator pse jo edhe si elegant i nivelit të epërm.

Ndoja ishte talent edhe në hierarkinë e instrumentistëve dhe këngëtareve po-

Shkrimtari Tahir Bezhani, promovon librin, me titull “Urtësi nga Reka e Keqe”, në tri vëllime

Me datën 5 nëntor 2022, në shomen e burave të fshatit Berjah, të komunës së Gjakoves, u përurua libri i autorit Tahir Bezhani, me titull “Urtësi nga Reka e Keqe (dhe frazeologjizma) III.

Perurimi u bë në dhomen e pronarit Ahmet Azllan Alija nga fshati Berjah i komnes së Gjakoves, në të cilën muaren pjesë dashamire të artit letrar nga Gjakova, Bajram Curri, Peja dhe Klina.

Redaktori i librit, Sejdi berisha lexoi kumtesën e tij mbi librin, duke analizuar veçanerisht urtësinë si thesar dhe filozofi e popullit tone nëpër shekuj.

Njeherit edhe recensenti i z. Lulzim Logu, që dha kumtesën e tij, për rëndësinë e urtësive dhe traditat e dhomave, si “universitet” i koheve të kaluara, rëndësia e tyre me peshe, për kultutren dhe historiografinë tonë kombetare, duke theksuar në veçanti sukseset e autorit Bezhani, në këto tri vëllime të këtij zhanri letrar.

Fjalën e morën edhe Prof. Dr. Valdet Mehmet Hysenaj, i cili vlerësoi lartë rëndësinë e librit dhe punën e autorit rreth këtyre tre vëllimeve.

Në fund autori i librit, z. Bezhani, përshëndeti të pranishmit, të cilët i dhanë kuptim përurimit të këtij libri, duke theksuar se ruajtja e trashëgimisë sonë, e traditave nëpër breza, është obligim i domosdoshëm, sepse pasqyrojmë jetën dhe dinjitetin tonë nëpër periudha shume të

renda të ecejakeve tona.

Nuk duhet lejuar, që brenda thesarit të kulturës sonë të futet ai element, që deformon realitetin tonë kulturor.

Pronari i shtëpisë, z. Ahmet Azllan Alija, një dere bujare e njoihur, shtroi një dreke me ushqime autoktone nga Rekë e Keqe.

Redaksia

pullorë, ka një pod të tijin. këngën majëkrahut, tipike të malësorëve të hershëm e çmonte dhe e zotëronte me tinguj bombastike e melodi të patjetërsueshme. Ishte zëri i parë edhe në rastin kur përbri tij ndodhej dhe ndonjë këngëtar pjesëmarrës në festivale e ngjarje të këtij niveli. Duhet veçuar se ai ishte në qindra ceremoni mortore, prijës i gjamës së burrave e trashëguar në shekuj.

Misionari është një mendje e artë. Kush e praktikon këtë profesion të veçantë i tejkalon limitet e një akademiku, profesori, psikologu a kleriku të nderuar e të respektuar në atë bashkësi ku fenomeni zbardh dhembet. Misionari duhet të durojë dhe fjalorin e ashpër të palës që ka humbur jetë njerëzore. Duhet ta kesh mik e bashkëpunëtor misionarin që ke në krah ose në harkun e trevezes së pajtimit e mirëkuptimit- thoshte në biseda Ndue Dede Kulla- sa here diskutohet problemi i Pajtimit midis dy familjeve apo dy fiseve. Me miq të tjerë të Pajtimit, ai e ndau edhe kafën e fundit të jetës së vet.

Largimi nga kjo jete e Ndojes duhet pranuar edhe pse shkaktar dhimbjeje. Vdekja është një ikje e butë nga jeta, një procesion që ia kemi hua Atit të Shenjtë, që e ka selinë kristalore në qiell. I rëndësishëm është akti që kryen në këtë jete ai që largohet. Akti është mision! Sipas një gojëdhënë në Dukagjin, është dhe kjo shkurtin e ndodhur midis një urtani dhe një bariu të zakonshëm: “Bariu po kulloste delet pranë disa varrezave. Aty pranë kaloi një burrë me trup të drejtë e kryeulët. Urtani, pasi shkëmbeu me bariun

fjalët e rastit e pyeti me seriozitet këtë të fundit: “A ka ndonjë të gjallë ndër këto varre, o njeri i mirë?” Bariu shtanget, duke folur me vete. Po të inskenohet sot apo nesër ky takim i bariut me urtanin, bariu do t’i përgjigjej: Po, patjetër! Gjallë në këto varreza është Ndue Dede Kulla.

Ishte një dite e zakonshme, dimri ishte veshur me petk pranveror të hijshëm, 11 dhjetori i vitit 2018. Në këtë ditë të bekuar u nda me të gjithë Ndue Dede Kulla. Viganit i mendimit e mbjellësi i farës së mirë, po largohej vetëm si trup, si materie.

Për t’i dhanë lamtumirën e fundit Ndue Dede Kullës kishin ardhur miq e të afërm nga disa vende të Evropës dhe nga Amerika e largët. Nuk mungonin të ardhurit nga largësitë e kontinenteve dhe të shokëve të idealit. Në sagën e pajtimeve të gjaqeve që zgjati plot 30 vjet, kishte krijuar një vëllazëri, që u

Trondit, kur mori vesh largimin nga jeta të Ndojes. Midis pelegrinëve pati dhe të shtyre në moshë e me probleme të renda shëndetësore. Ata i bënë ballë udhëtimeve të gjata e të lodhshme. Pati individë, të cilët ardhja e tyre ishte përtej kufirit të pamundësisë. Por sakrificat të tilla, duke rrezikuar gjithçka nuk bëhen dosido e as për këdo, por mirënjohja është virtut shumë njerëzor.

Në procesin mortar të Ndue Dede Kullës nderuan me pjesëmarrjen e tyre, grupi i deputetëve të Shkodrës në nivel Qarku, anëtarët e Kryesisë së Pajtimit Mbarëkombëtar të Gjaqeve, ish titullarë të komunave e bashkive, kryebashkiakë, nëpunës të administratës së Prefekturës së

Qarkut Shkodër, e mijëra miq e të njohur nga trevat e Shqiptarisë, dhe jo vetëm. Ata sollën me vete kurora me lule të freskëta e mbajtën fjalime të përzemërta. Secili nga oratorët u përkujdes të ravijëzonte cilësitë e njeriut

të veçante, e të theksonte faktin kokëforte se, ai jeton me veprën e kujtimet që la për të gjallët. Mijëra buzë lëvizën për të transmetuar aksiomën e njohur “Zoti u forcoftë për këtë burrë të nderuar!”

Trungu i Ndue Dede Kullës ka shumë dege të gjelbëruara e rrema të lulëzuar. Numërohen mbi 40 individë sokola e sokolesha, njeri më fisnik se tjetri. Ata janë të shpërndarë në Euroje e përtej saj, por ama kujdesen t’i trashëgojnë e t’i përcjellin ndër breza virtutet e cilësitë e mira të lisnjës së fisit me emër të madh. Natyrisht edhe cilësi të shkëlqyera e virtyte të spikatura te timonierit Ndue Dede Kulla. Le të besojmë se ikja e tij nuk mund të jete një arrati pa kthim.

Vlerësime për Ndue Dede Kullën

Puna e tij vetëmohuese me përkushtim dhe ndërgjegje të lartë ka bere që gjate gjithë jetës së tij të marre vlerësime nga ndërmarrje e institucione dhe shoqata të ndryshme. Me date 26 Tetor 2019 me rastin e 1-vjetorit të largimit nga jeta, në sallën “Colosseo”, për 65 minuta është shfaqur dokumentari me titull: “Rrënja e Lisit-Ndera e Fisit!”, kushtuar Pajtimit të Pajtimit Mbarëkombëtar të Gjaqeve, në tre dekada, njëkohësisht kryeplaku më jetëgjatë i pluralizmit shqiptar, realizuar nga studiuesi Mark Bobnaj. Ishin të pra-

nishëm figura e personalitete të ftuar nga e gjithë Shqipëria dhe deri përtej Atlantikut. Me këtë rast Kryetarja e Bashkisë së Shkodrës znj. Voltana Ademi e vlerësoi Ndue Dede Kullën me mirënjohjen: “Për kontributin në favor dhe shërbim të bashkësisë, për afro 3 dekada, në detyrën e kryeplakut të fshatit Bardhaj dhe si pajtimtar i shume familjeve dhe fiseve, shembull i vlerave më të mira njerëzore dhe qytetare gjate jetës së tij”.

Me pas Kryetari i Unionit Mbarëkombëtar i Pajtimit të Gjaqeve, Gjin Marku dorëzoi titullin “Urdhri i Gjergj Kastriotit – Misionar i shquar (pas vdekjes). Ndërsa z. Gjergj Liqejza, N/kryetar i Shoqatës Atdhetare “Dukagjini”, i dorëzoi titullin “Mirënjohjen e Shoqatës Atdhetare Dukagjini”, me motivacionin: “Një burrë i shquar i trevës së Dukagjinit, i cili ruajti virtytet më të larta të malësorit në çdo kohe, në kohe normale dhe në kohe të vështira, u shqua i veprimtar shoqëror i lëvizjeve qytetare në bashkësinë ku punoi e jetoj në shërbim të progresit, fjale ëmbël, i matur dhe bashkëpunues me reputacion”.

Më pas zoti Ilmi Kurti, kryetari i Shoqatës Atdhetare “Malësia”, në emër të tre Shoqatave të Malësisë së Madhe, Muzeut Etnografik të Malësisë së Madhe; të Shoqatës Patriotike Kulturorë “Ana e Malit” dhe Shoqatës Atdhetare “Malësia”, vlerësoi Ndue Dede Kullën me Mirënjohjen e Shoqatave.

Ndue Sanaj e Mark Bobnaj

Komandanti i Malësisë së Madhe, Nënkolonel GJOVALIN SHYTI

Kush është N/kolonel Gjovalin Shyti?

Gjovalin Shyti, i biri i Gjergjit dhe Agës ka lindur në fshatin e Thethit, në kryeqytetin e Alpeve Shqiptare, me datën 30 maj 1951, është i dyti fëmijë prej shtate fëmijëve të kësaj familje, dy djem e pese vajza, të cilët janë të martuar dhe kanë familjet e tyre. Rrjedhe nga familje e thjeshte, pjesë pasardhëse shtëpisë Lul Gjokes Gjellaj të Thethit. U rrite në fshatin Theth, mbaroi shkollën 7 vjeçare me të gjitha notat "5-sa", vlerësimin maksimal për atë kohë.

Gjovalini, mbasi mbaroj shkollën 7 vjeçare i del e drejta e studimit në shkollën e mesme ushtarake "Skënderbej", në Tiranë dhe përfundon atë me notën mesatare "9-të". Pastaj e kalojnë në shkollën e bashkuar të oficerëve "Enver Hoxha", të cilën e përfundon në vitin 1972.

Me 28 korrik 1972 titullohet oficer aktive i Forcave të Armatosura Shqiptare, dhe e emëruan në Korpusin e Pare të Këmbësorisë (K1K) në Fier.

Në muajin shtator të atij viti emërohet komandant kompanie armitralier në batalionin armitralier (bam) në Hoxhë të Fierit. Në këtë kompani, që komandonte Gjovalini, janë zhvilluar shumë mësimet metodiko – treguese të niveleve të ndryshme deri "kompania mitraliere në mbrojtje me qitje luftarake kundër objektivave detare", i cili nga ekipi i Ministrisë së Mbrojtjes është vlerësuar mirë.

Gjovalini, në vitin 1975, për punë të mira, ju kërkua nga strukturat partiake të bënte kërkese për t'u pranuar kandidat për anëtar partie, por njerëz konservator e dashakeq i nxorën probleme biografie dhe ju deshtë shumë kohë, që këto probleme të gjenin qartësinë dhe të dali e vërteta.

Në muajin tetor 1976 deri nëntor 1979 ka kryer detyrën shefit të fizkulturës dhe të përgatitjes luftarake për shkollat e mesme, në Korpusin e Këmbësorisë në Fier, të cilën e ka kryer me shumë përkushtim, me ndjenje të larte përgjegjësie. Nen drejtimin e tij, veprimtaritë sportive arritën rezultate të mira, duke arrite deri kampion në shkallë ushtrie. Edhe me Rininë Shkollorë pati arritje të mira dhe rezultatet e arritura u përgjithësua komponenti ushtarak në shkollën e mesme të përgjithshme "Ali Demi", në Vlorë.

Në muajin nëntor 1979 deri në muajin nëntor 1982 është emëruar në detyrën e shefit të fizkulturës e përgatitjes luftarake të Rinisë Shkollorë në Korpusin e 9-të të Këmbësorisë (K9K) në Shkodër, të cilën e ka kryer mirë.

Në vitet 1982 deri në vitin 1985 është emëruar në detyrën e komandantit batalionit armitralier (bam), në Qafe Zuse-Tarabosh, i cili megjithëse ishte një reparte i ri u vu në gatish-

mëri brenda një kohe të shkurtër.

Gjovalini, në vitin 1985-1986, ka kryer kualifikimin në Akademinë e Shtabit të Përgjithshëm, në Tiranë.

Pas mbarimit të kualifikimit, në vitet 1986-1990 është emëruar në detyrën e komandantit të Brigadës 30-të të Këmbësorisë (Br30K), me qendër në Renc. Në këtë detyrë ka punuar me shumë përgjegjësi e përkushtim në zbatimin e detyrave të kësaj Njësie, që më e rëndësishme ka qenë zhvillimi i stërvitjes me trupa "KOPLIKU-87", e cila megjithëse kushtet atmosferike ishin mjaft të këqija, stërvitja u vlerësua mirë.

Gjovalini, në vitin 1990 -1992 është emëruar në detyrën e mbrojtjes së Malësisë së Madhe, komandanti i Brigadës 21 të Këmbësorisë (Br21K), me qendër në Polvar të Koplikut.

Gjovalini si kudo, në secilën detyrë

Në 60 vjetorin e Veres, në vitin 2016, nga e djathta Florian, Gjovalini, Vera, Gojarti e Jetmiri

edhe këtu ka dhanë kontributin e tij për të rrite e përsosur të gjithë punën në forcin gatisshmërisë luftarake të saj.

Gjovalini është shquar për guximin, vendosmërinë dhe këmbënguljen në realizimin e detyrave, duke qenë shembull edhe tek të tjerët. Këto cilësi i manifestoi dhe në stërvitjen me trupa të Regjimentit të Këmbësorisë (RK), me qendër në Tamare, i cili jo në pak raste quhej dhe Regjimenti i Alpeve Shqiptare, në muajin korrik 1989.

Në këtë stërvitje, Gjovalini në detyrën e ndërmjetësit pranë batalionit të këmbësorisë (bk), me qendër në Breg-Lumi të krahinës së Shalës, arriti jo vetëm të kryej një marshim me efektivin e këtij batalioni të kompletuar me gjithë materialet dhe armatimin organik të tij (përveç kompletimit me pajisjet personale të efektivit, por dhe me armët e renda të batalionit, topa kundër tank 75 mm, mortaja 82 mm dhe 0. 25 të kompletit luftarak të municionit dhe me kafshe), duke kaluar në një terren mjaft të vështirë, të thyer malor e tepër malor, nëpër Bjeshkët me Name apo nëpër Bjeshkët e Kellogjerit, por dhe të thyej normat e marshimit, që ishin planifikuar për këtë stërvitje. Efektivi i këtij batalioni ishte planifikuar të hante dreken me ushqim të njome, në ora 12. 00, në qafe të Shinikut, por në këtë orë batalioni ishte vendoset në grope të Vajushes.

Gjovalini, përveçse dallohej për organizim, kërkesë të larte, por dhe për një komunikim mjaft njerëzor me efektivin aktiv e rezervist, me vartës e koleg, por mbi të gjitha dallohej për organizimin e zhvillimin e stërvitjes së vogël.

Për të vërtetuar këtë cilësi njerëzore, organizative e realizuese të N/Kolonel Gjovalinit, po paraqesim një moment: "Ishte viti 1995, muaji qershor, që organizohet një stërvitje komplekse treguese e kompanisë së këmbësorisë (kk) në mbrojtje. Në rajonin e mbrojtjes të kk do të sulmonte një bk dhe ky bk ishte caktuar batalioni i pare i këmbësorisë së gatshëm (b1k) i Brigadës së Këmbësorisë, me qendër në Vau-Dejës.

Në këtë stërvitje merrnin pjesë dhe arme e shërbime të tjera si: artileri tokësore e kundërajrore e tanke, arma e xhenios e të tjera arme e shërbime. Stërvitja do të përgatitej e zhvillohej në rajonin e kodrave të Shkëzjit, në Bushat. Stërvitja shkoi mirë deri në një moment absurd.

... disa politikan apo më mirë me thënë disa partiak të rinj, i kishte preokupuar pjesëmarrja në këtë stërvitje e disa "armiqve" që ishin pjesë e stërvitjes, të cilët

me punën e tyre sabotuese do të na bëjnë të dështojë stërvitja përpara Komandantit të Përgjithshëm dhe miqve.

Këta "armiq" ishin Ndue Sanaj, Gjovalin Shyti, Besnik Gjonbrati, Avdi Hankollari dhe Engjëll Harka. Këta duhet të largohen nga stërvitja si të pa dëshiruar.

Për këtë, Gjenerali, i cili pasi mori dhe mendimin e Ministrisë të Mbrojtjes, Safet Zhulalin, na komunikoi: -Gjovalin Shyti, Besnik Gjonbrati dhe Engjëll Harka të largohen nga stërvitja, ndërsa Ndue Sanaj dhe Avdi Hankollari nuk duhet të largohen nga stërvitja, ...

Kaq injorancë ishte sa ata nuk e mendonin, që ne ishim profesioniste dhe nuk shisnim profesionin, mundin tonë për as një person, cili do qoftë ky person, se gjithçka e arritur ishte djersa e jonë e ndershme në vite, në shërbim të atdheut!

Nga një detyrë dhe mund të largohesh, por në këtë rast më të rëndë e bënte motivacioni: -Pra, specialistët e stërvitjes së vogël, jo vetëm në nivel Divizionit, por dhe në nivel ushtrie, ata për pa aftësi përjashtohen nga stërvitja ..!, - mediokritet i atyre që e kishin formuluar.

Ne nuk e dinim, se çfarë kishte ndodhur, se si ishin zhvilluar procedurat e përcaktimit të largimit nga detyra e kësaj stërvitje dhe nuk e dinim, se kush kishte qenë tjetër në listë.

Pas dy ditëve bëhet një prove taktike e gjithë stërvitjes. Ajo filloi, vijoi dhe përfundoi keq.

Në orën 13. 00 mbledhemi në një kodër, nën drejtimin e Gjeneralit, i cili pasi mori dhe mendimin tone, vendosi të ktheje në stërvitje N/Kolonel Gjovalin Shytin, major Engjëll Harken e kapiteni pare Besnik Gjonbratin ...

Ata u kthyen në stërvitje dhe gjithçka shkoi mirë.

Stërvitja u tregua para Komandantit të Përgjithshëm dhe atasheve ushtarake të vendeve mike dhe të vendosura në vendin tonë, në Tiranë, me shumë profesionalizëm, që nga ushtari në detyrën më të thjeshtë dhe deri te Gjenerali, nga të cilët u morën përgëzimet më të mira".

Pra, Gjovalini ishte mjeshtër i stërvitjes së vogël.

Gjovalini, në vitin 1992, me reformat "demokratike" u shkarkua nga detyra e komandantit të BrK dhe e emëruan në detyra shumë më të ulta, për t'ia mërzi të qëndrimin në ushtri, duke kryer detyrën e shefit të shtabit të BrS me qendër në Mes, pastaj në detyrën e shefit të shtabit në bk, me qendër në Kasare, shefi i seksionit të stërvitjes në BrK, me qendër në Bushat dhe në fund në detyrën e komandantit të bk, me qendër në fshatin Mali Jushit.

Gjovalini, me gjithë goditjet e pa merituar nga njerëz partiake, deri në fundë punoi me frymën e specialistit të ushtarakut shembullor deri sa në tetor 1995 u lirua nga ushtria për tu rikthye përsëri

Vargu i poetit Gjin Progni, mbruhet me epikën e Dukagjinit dhe zërin lirik

T'i këndosh Dukagjinit me një varg epik dhe me zë lirik është një sprovë e madhe e shpirtit të dashurisë për këto troje të lashta, ku burrnia dhe karakteri i malësorëve tanë u provuan përmes drameve të mëdha kombëtare në luftë me çdo pushtues të huaj.

Bukur këndon poeti me vargje plot kumbime kur thotë: "Atje dielli lahet në ujëvarë". E pra, kjo natyrë e bukur ka brumosur njerëz të pushkës si Sokol Tona, por edhe të mendjes si Martin Camaj, kjo tokë e kreshtave, që për poetin "valëzojnë si dallgë deti", ka lindur e rritur luftëtarë e burra të besës, të mirësisë e të mikpritjes, që, po të perifrazojmë poetin, i shndërroan shtëpitë e tyre në "kështjella burrnie".

Qëllimi i poetit është jo vetëm të na rrëfejë, po përmes rrëfimit të shprehë bukurinë, madhështinë e natyrës të lidhur me njeriun e këtyre anëve. Kështu relacioni: Njeri-Natyrë bëhet bosht i idesë dhe përcjell mesazhin krenar për këtë binom të lashtë, duke krijuar kështu një

himn epiko-lirik mbi këtë trevë me një emër të madh, që quhet Dukagjin, një emër që mban tharmin e një titulli aristokratik dhe mjaft i veçantë në topono-

mastikën shqipe.

Vargu i poetit është i lirshëm, plot in-tonacione malli, si shprehëse e mahnitjes ndaj natyrës, ndaj vlerave të etnosit shqiptar, si evokim i figurave të përmendura dhe në pak vargje thuhet shumë, çka dhe lihet ende pa thënë. Kjo do të thotë se Dukagjini është një burim i pashtershëm frymëzimi për natyrën që ka, për vlerat njerëzore, krenarinë, besën e burrninë, jo thjesht si një përmendje e dekorit etnik, po si një përbërje e zjarrtë e ashtit të kombit, forcës dhe të moralit aristokratik të kësaj treve...!

Nga, Gjin PROGNI

DUKAGJINIT

Zemra e Shalës gulshon si deti,
për tokë t'parëve e shqiptari,
veç dielli e hana kanë qenë mbreti,
që në kët' dhë kanë mund me hy.

Atje dielli lahet n'ujvara,

ka Mar Lula e Mehmet Shpenda,
vashat zana janë mbi ortek,
prej n'Qafë t'Boshit e ku mshefet hana.

Sokol Tona po i thot diellit:
"Sytë e mi, si t'i baj dritë,
burrë e kullë n'prehën t'Shoshit,
për Shqipni, nana i ka rritë".

Lulja e malit n'bjeshkë t'Cukalit thotë
"Evropa krejt m'lakmoj,
djali im është Martin Camaj,
sa patë frymë, për mue këndo".

Po do dielli me prarue,
n'mur t'turkut po vjen hana,
Ali Shllaku po i thotë diellit:
"Mos o Zot, ty diell ç'a t'bana?!".

N' derë t'Dukagjinit kush ka thirrë,
n'hall për besë a për miqsi,
kështjellë burrnie ka gjetë çdo kullë,
prej n'Pejë t'Thethit e deri n'Dri.

Dielli yjeve ua la me gojë:
"Zoti i madh, kur t'ma shterroj gjinin,
n'tokë t'shqiëve ndezni ditë,
por amanet keni Dukagjinit!".

Agron PREBIBAJ

Hajduti thotë- kape hajdutin, po cili të kapet më pare, se hajdut janë te tanë!

Sëmundja që ka prekur çdo qelizë të jetës në Shqipëri është hajdutëria. Nuk mund të lëvizësh në asnjë drejtim, nuk mund të kryesh asnjë shërbim apo të blesh një mall pa cek?!- drejtpërsëdrejti me hajna e hajdut. Çdo ditë e më shumë hajdutëria po ligjërohet, madje edhe me mburrje se sot kam përfutuar duke vjedhur një shumë "x-y". Këtu nuk bëhet fjalë për skifterët, të cilët vjedhin pallate dhe të pasurve. Por, për ata që vjedhin fukarenjtë, të cilët në Shqipëri i gjene me shumicë absolute. Këta hajdut nuk kanë ngjyrë, por as cipë, vetëm kane atë të faqes së zezë të tyre, dhe të shtetit, që i ka lënë në renditje të lire. Këtu nuk bëhet fjalë, për njerëzit e thjeshtë, punëtorët, fshatarët, të cilët jetojnë me ndershmëri e me djersën e ballit.

Po të kapemi te proverba "hajduti kape kape hajdutin", këtu shteti vjedh për vete. Duke mos pretenduar se, në këtë shkrim të përmbledhë të gjitha hajdutrërit, të cilat ndodhin edhe në gjërat më elementare.

Po ndalemi te buka, pa të cilën nuk ka jetë dhe ne po kthehemi te koha e Migjenit: "Bukën tone falna zot!" Askush nuk vuan për bukën e gojës, thonë shtetarët, e kundërta është në realitet se në dyqanet e shitjes së bukës ka dhjetëra lista, të cilat janë në pritje të marrjes së pensionit apo të ndihmës sociale. Mos të harrojmë se, edhe në bukën e gojës të vjedhin. Konkretisht, dihet se 1000 gram duhet të peshojë një bukë. Në realitet ajo peshon, në 90 për qind të rasteve 700 gram, ose edhe më pak. Pra, edhe në bukën e gojës të vjedhin.

Jo pa qellim zinxhiri i hajdutërisë nis nga piramida e qeverisjes, grosistët e mëdhenjtë e gradualisht zbritet te konsumatori Shqiptar, i cili është edhe konsumatori më i madh për frymë në Evropë, i bukës. Këta herpagona nuk kanë të ngopur në rrjepjen e këtij populli. Pastaj kjo është në vazhdimësi për të gjithë artikujt e shportës. Pse, nuk liberalizohet, pagesa e ujit që të paguhet në të gjitha agjencitë, siç bëhet për energjinë elektrike apo për internetin nga telekombi?! Por, pagesa e konsumimit të ujit centralizohet në dy pika!!! Këtu e kam fjalën për Lezhën. Kjo ka bërë që të shtohen mundimet e njerëzve, transporti, dita e punës. Kjo e bën më të vështirë edhe për fshatrat e këtij rrethi. Arsyja është të favorizojmë U.K dhe Postën Shqiptare. Por kjo është më e lehta, se faturistët i shohin shumë radhë matësit, madje faturat e energjisë e të ujit nuk vijnë asnjëherë. Hajdutet nuk kursejnë as shtëpinë e fëmijëve, siç ka ndodhur në Sarandë e gjetkë. Ne u ndalem te buka dhe uji, po të njëjtën gjë mund të themi edhe për ajrin.

Ne paguajmë taksat e mjedisit, ku shkojnë këto para? Kur ambienti është teje i ndotur, a nuk është edhe këtu vjedhje?! Nuk ka tualete publike as në qendrat e Qarqeve dhe kjo të kujton me nostalgji diktaturën, që kishte tualete për çdo qytet nga një e dy.

Dy pensionistë po shëtisnin të hutuar! Njeri i thotë-tjetrit, ku të ndalem se dua me bë sh..... Ai tjetri i thotë: Shko në lokal, pi kafë dhe shko në tualet! Mirë thua, por unë vuaj nga prostate, e duhet të dale 5-6 herë. I gjithë pensioni, bashke me shtësën më shkon

për sh.....

Duke marrë shkas nga kjo bisedë, mendja të shkon të gjitha këto shpenzime për fasada? A do ishte mirë të ndërtonin tualete publike, të mbronim mjedisin dhe të shërbenin qytetarëve! Përsëri edhe këtu mund të themi: "hajduti kape hajdutin!" Këto shqetësime fare elementare, i ndeshim për çdo ditë. Të gjitha këto janë minimale, po taksat tona ku përfundojnë, me të cilat paguhen qindra e mijëra punonjës, me sa duket do shtohen edhe mijëra të tjerë, në prag të fushatës zgjedhore?! Edhe kjo, është një hajdutëri, që bëhet nëpërmjet taksave tona.

Ne u ndalem në hajdutëritë minimale, të cilat i rrinë si hije të zeza mbi kurrizin e këtij populli të kërrusur nga hallet e mëdha. Por hajdutet më të mëdhenj janë oligarkët, qeveritarët nga njësia administrative e deri kupolën e këtij pushteti.

Këta pushtetarë apo këta nenpunesa të pushtetit, janë të kapardisur në kolltukë si me i pas trashëgim nga babai! Mirë, për të gjitha këto poshtërsi, po edhe të tallin e të bullizojnë, madje që në shikimin e pare të fotoqafshes ajo urretje patologjike prej një sunduesi të pa cipë. Kujtojnë se janë në çartur këta njerëz me probleme jetese, u ngjasojnë si miza.

Një me probleme jetese, në mes qindra e mijëra të tjerëve, tregon se për një problem shkova te një zyrtar, i cili ishte ulur në kolltukun e rehatshëm dhe këmbët i kishte sipër tavolinës! E përshëndeta dhe ai pa i ngritur sytë nga telefoni, i tregova për problemin që kisha... Ai, më tha: Nuk merrem me ju, se sa vine në ditë këtu, unë kam punë

të tjera!!!

Duket se kanë zgjedhur këtë formë për të vjedhur, me mashtrime e oratori sikur u qan zemra për popullin, nuk pushojnë sipas tyre ditë e natë, duke punuar për të mirën e këtij populli. Realiteti është krejt i kundërt, se 90 për qind e popullit është zhytur në varfëri, dhe me sa duket kjo do shkojë duke u thelluar ashtu siç u shpreh Guvernatori i Bankës se, do të rritet më tej inflacioni, rritja e çmimeve do të arrijë majet.

Kjo situatë do të sjellë pasurimin e atij 10 për qindëshi të pangopur. Pra, siç thonë plakat: Kurrë mos ju ngopët Zoti, po hangshin gur e dhe! Këta mund të kujtojnë, se ky popull sa më shumë ta shkelesh aq më lehtë është ta vjedhësh e ta poshtërosh!? Por, kjo nuk qëndron dhe po menduan kështu e kanë shumë gabim se, të gjithë e dine se ku vjedhjet flejnjë siç janë: Djegëset, kontrabanda e karburanteve, ilaçeve, rrugët e florinjta dhe fluturimet nëpër botë e të tjera. Të gjithë janë hajna nga pak.

Problem janë ata që vjedhin më shumë e këta kush janë?

Përgjigjen e dine të gjithë shqiptaret. Po sipas hajnave nuk janë ata që vjellin fajtor, por ata të cilët i denoncojnë këto skandale!!! Po dhe këto denoncime janë, si të denoncosh djalin te baba dhe kur baba është hajdut!? Madje edhe më sofistikuar se djali. Një burrë nga krahina që vijë edhe unë, kur turku po e çonte para litarit e ngacmojë duke i thënë: Kur e ke pa veten më ngushtë? I përgjigjet, po kur, më ka erdhe miku në shtëpi e nuk kam pas bukë me dhënë!! Pra varfëria është me keq se litari!!!

Përgatiti, Ndue Ziçi, Lezhë

Historiku i bixhozit në Shqipëri, nga 1927 deri në votimin nga Parlamenti, më 25 tetor 2018

Tentativat e hershme që në vitin 1914 për ndalimin e bixhozit në vendin tonë dhe përpjekjet për monopolizimin e tij. Ndalimi i vitit 1927. Frika e deputetëve shqiptarë për fenomenin amerikan të “prohibicionizmit” dhe qendrimet e diskutimet e mbajtura në seancat plenare të kohës.

Bixhozi është konsideruar ndër vite një plagë sociale për shoqërinë shqiptare. Pas shpalljes së Pavarësisë, më 1912-n, rezultoi se kafenetë kanë qenë kryesisht vendet ku zhvillohej më shumë kjo veprimtari, por nuk kanë munguar rastet kur personazhe të pushtetshëm të asaj periudhe i kishin kthyer shtëpitë në “kazinò” shumë të frekuentuara. Kjo problematikë është evidentuar shpesh në shtypin e kohës e, madje Lumo Skëndo në shkrimet e tij i konsideronte kafenetë si “fole demoralizimi”. E në këtë kontekst, nuk kanë munguar as përpjekjet e vazhdueshme për frenimin e këtij fenomeni në Shqipëri. Përpjekjet e atyre viteve kanë qenë në dy drejtime; nga njëra anë ka pasur tentativa për ndalimin e bixhozit e nga ana tjetër për vendosjen e tij nën kontroll.

Ndalimi i parë i bixhozit, në vitin 1914

Ndër përpjekjet e para për të ndaluar bixhozin në Shqipëri është ajo e vitit 1914, nga forcat ushtarake holandeze që ishin në Shqipëri, për ruajtjen e rendit publik dhe riorganizimin e xhandarmërisë shqiptare, në kuadër të marrëveshjes ndërkombëtare që solli princ Vidin në drejtimin e vendit.

Referuar raportimeve gazetareske të kohës, bixhozi në këtë periudhë ishte kthyer në një problematikë serioze dhe nëpër kafene luhej aq shumë bixhoz sa

gdhihej gjithë natën.

Gjatë kësaj periudhe, rezultoi, se ligjërisht u ndalua plotësisht bixhozi në vendet publike e, për këtë ndëshkimi ishte burgosja. Megjithatë urdhëresa e gjeneralit holandez De Veer, që drejtonte misionet ushtarake në terren, parashikonte ndalimin e bixhozit në vende publike e kafene, sërish nuk mungojnë raportime gazetareske për shkeljen e këtij urdhri. E

edhe letrat e lojës apo të bixhozit. Me kalimin e viteve bixhozi dhe tendenca për të luajtur lojëra të ndryshme nëpër kafene e ambiente të tjera publike do të kthehej sërish në një problematikë serioze, aq sa në parlament do të shkonte një propozim konkret për ndalimin e të gjitha lojërave, të paktën në orarin e punës. Propozuesi i nismës do të ishte deputeti Hiqmet Delvina, i njohur ndryshe edhe me pseudoni-

pozituar në parlament.

Qendrimet e mbajtura në një seancë plenare, në vitin 1927

Propozuesi i nismës, Hiqmet Delvina, që më vonë do të bëhej ministër Drejtësie, argumenton nevojën e një nisme të tillë si një nevojë emergjente për t'i dhënë zgjidhje problematikës së braktisjes së vendit të punës, jo vetëm nga popullata por edhe

një rast i tillë raportohet në Vlorë, më 31 janar të vitit 1914, kur banakieri i një lokali të njohur në qytetin e Vlorës u kap së bashku me 4 persona të tjerë duke luajtur bixhoz. Personat dolën para gjyqit ushtarak dhe u dënuan me një javë burg.

Tentativa për ndalim, në vitin 1927

Pavarësisht përpjekjeve të mëparshme e ndalimit me ligj, bixhozi vijoi të ushtrohej në vitet e mëvonshme, por më shumë sesa për ta ndaluar atë, ajo që u diskutua në vitet e mëvonshme do të ishte vendosja nën kontroll e shitblerjes së letrave të bixhozit. Në vitin 1922 do të miratohej vendosja e monopolit shtetëror për letrat e shkrepëset, duke përfshirë në këtë ligj

min “Bilbili i Zogut”. Projektligji parashikonte dy ndëshkime: burgun dhe gjobën. “Luejtja e bixhozit për zbatimje ndër kafe ose në çdo vend publik asht e ndalueme prej lindje të diellit deri në ora 17.00, përveç ditëve të pushimit zyrtar”.

Bixhozi për zbatimje konsiderohet ç’do lojë si rom, taull, domino, kolçine, triomfo, konsollit, preff, skambil e të tjera, që nuk përmenden në këtë ligj. Kundravajtësit e patronët e lokaleve ashtu edhe ata që ndihmojnë tue dhanun çfarë do lloje mjeteve loje dënohen me burgim prej 24 orëve deri në një muaj ose me 100 deri në 1000 franga ari gjobë. Në rast përsëritje dënohen me të dyja dënimet bashkë” shkruhej në projektligjin e de-

nga administrata publike.

“Projekti mund t’ajurnohet, po fjala e jeme jo. Nji fjalë shqiptare thotë: “atje ku dhëmb dhambi, atje shkon gjuha” dhe edhe ata qi thonë se nuk e pranojnë, duket se i dhëmb dhambi. Unë këtë e baj në interesin e popullit, se due moralin t’ia naltësoj dhe atë kohë qi të shkojë tue lujtë t’a shkojë në punimin n’arë, në tregti e bujqësi. Kjo ashti qi më shtyen ta bëjë një proponim të tillë dhe në qoftë se kodi penal e përfshijnë këtë faj atëhere fajin nuk e kanë ligjet po ata qi nuk e zbatojnë. Në të gjithë Shqipnien edhe në kryeqytet, të gjithë ditën, mblidhen ndër vende antihygienike njerëz të çdo klasi e tjetër s’bajnë veç të losin gjithfarë lojnash.

Ndahet nga jeta Bardhok Zhuri

Kryetari më jete të gjate që drejtoi komunën e Shllakut, me katër mandate, i sa po kthyer nga Amerika, ka ndërruar jetë. Mësohet se ka pësuar një atak kardial në shtëpinë e tij në Shkodër, i cili kishte pak ditë që ishte kthyer nga emigracioni, në SHBA.

Bardhok Zhuri lindi në fshatin Gegaj, krahinë e Shllakut, në një familje të njohur me tradita të mëdha fisnike.

Bardhoku prej 17 vitesh drejtoi komunën e Shllakut, në detyrën e kryetarit të komunës dhe si përfaqësues i PD. Jeta e tij, në detyrën e kryetarit të komunës, shquhej për popullaritetin e tij të madh në 17 fshatrat e kësaj komune ku përfshiheshin Shllaku, Temali, Dushmani e Toplana.

I sapo kthyer nga Amerika pasi kishte

fituar dokumentet e qëndrimit dhe i gjenitur pranë djemve, nuses, babait e nenës nuk pati fatin, që këtë moment ta gëzonte gjate.

Vdekja e tij ka sjelle trishtim të thelle tek të afërmit e banoret e Shllakut. Ishte ky drejtues, i cili u gjendej në çdo nevojë të të gjithë banoreve pa paragjykime politike, duke dëgjuar kërkesat dhe problemet e një nder komunave më të varfra të zonës së Dukagjinit.

Bardhoku për shumë vite bashkëpunoi me autoritet qendrore e organizata jo qeveritare, duke sjelle ndryshime të dukshme në infrastrukturën e komunës. Bashkëpunimi me Oxfamin GB, një organizatë humanitare solli një investim të dukshëm.

Në përcjelljen e tij për në banesën e

fundi morën pjese miq, dashmires si dhe autoritete të pushtetit vendor, si ish kryetarët e komunës Shosh Ndoc Ashta, Mark Nika e të tjerë. Një nderim të veçante bene dhe përfaqësuesit e Shoqatës Atdhetare Dukagjinit me në krye kryetarin Ndue Sanaj e N/ kryetari Prele Millani e Agron Hasanaj, të cilët ngushëlluan familjen për humbjen e parakohshme të natarit të kësaj Shoqate.

Një dhimbje e thelle për prindërit e moshuar, vëllezërit, djemtë e bashkëshorten dhe të gjithë të afërmit.

Pushofsh në Paqen e Zotit!

Ngushëllime të thella të gjithë familjes Zhuri!

Lamtumire miku i jone, bashkëpunëtor i jone, Bardhok Zhuri!

Përgatiti Zef Nika

